

زیپ لاین

جامعه شناسی ۳

سیب ترش

بزرگترین مرکز مشاوره ای و آموزشی کشور

مرکز کنکوری سیب ترش

مدیر آموزشی : دکتر احمد رضا ورمزیار

سیب ترش : بزرگ ترین مرکز آنلاین کنکوری

زیب لاین : ویژه آزمون ۲۹ فروردین ۱۴۰۴

جامعه شناسی : مطابق آزمون قلمچی

مدیر دپارتمان جامعه شناسی : شکیلا سیارفر

جامعه شناسی 3

درس اول: ذخیره دانشی دانش علمی

مرجع: سراسری- ۱۳۹۸

۱ در تعارض میان «دانش عمومی» و «دانش علمی» چه اقداماتی صورت می‌گیرد؟

۱ کسانی که دانش علمی دارند با درک عمیقی که از شناخت عمومی دارند، آسیب‌ها و اشکالاتی را که به شناخت عمومی راه پیدا کرده شناسایی و راه حل ارائه می‌دهند.

۲ همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، این تعارض‌ها را شناسایی می‌کنند، اما افرادی که درباره این مسائل شناخت دقیق‌تری دارند، می‌توانند راه‌حل‌های صحیح ارائه کنند.

۳ اعضای جامعه برای حل این تعارض‌ها تلاش می‌کنند. حل تعارض‌ها گاهی با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید انجام می‌شود.

۴ در چنین شرایطی ارتباط دوسویه میان دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود، دانش علمی از رشد و رونق بازمی‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل دانش عمومی را از دست می‌دهد.

مرجع: خارج از کشور- ۱۳۹۸

۲ عبارت درست در رابطه با «دانش علمی» و «دانش عمومی» کدام است؟

۱ دانش عمومی با تأمل و اندیشه در دانش علمی به دست می‌آید - کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد.

۲ کسی که دانش علمی دارد، آسیب‌ها و اشکالاتی که به شناخت عمومی راه پیدا کرده باشند را شناسایی می‌کند - دانش عمومی گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست.

۳ جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود تعاریف یکسانی از دانش علمی دارند - افرادی که درباره مسایل اجتماعی شناخت عمومی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند.

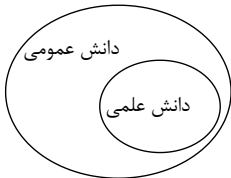
۴ دارا بودن شناخت عمومی موجب می‌شود شخص قدرت پیدا کند که از حقایق موجود در شناخت علمی دفاع کند - با تولد و ورود به جهان اجتماعی، در دانش عمومی با دیگران سهیم می‌شویم.

۳

در شکل روبه‌رو، عبارت درست، دربارهٔ «دانش عمومی و دانش علمی» کدام است؟

مرجع: سراسری- ۱۳۹۹

۱

دانش علمی از راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است و مرزهای این دو دانش فرو می‌پاشد.

۲

دانش عمومی پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی است و دانش‌ها به کشف و بازخوانی واقعیت نمی‌پردازند.

۳

دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد و تصحیح آن را دارد و با تأثیرگذاری بر یکدیگر، به مرور متناسب می‌شوند.

۴

دانش عمومی، دانش موثق و معتبر است، اما دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

۴

کدام عبارت، دربارهٔ «رابطهٔ دانش عمومی و علمی» در شکل روبه‌رو، درست است؟

مرجع: خارج از کشور- ۱۳۹۹

۱

دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت، بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

۲

دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد و تصحیح آن را دارد و با تأثیرگذاری بر یکدیگر، به مرور متناسب می‌شوند.

۳

دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است. دانش علمی پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی است.

۴

دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود که هرکدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد.

۵

پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب، کدام است؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۳

- «رها کردن بخشی از ذخیرهٔ دانشی به نفع بخش دیگر و طرح ایده‌های جدید» با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- با چه شرطی، علوم اجتماعی می‌تواند دربارهٔ حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند؟

- چه کسانی، یکی از مهم‌ترین انتقادهای خودممداری فرهنگ غرب و تصور سادهٔ آن از سایر فرهنگ‌ها را مطرح کردند؟

۱

راهکارهای حل تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی هستند - علم را به معنای تجربی آن محدود نکند - مردم‌شناسان

۲

زمینه‌های پیدایش رشد دانش علمی هستند - ارزش‌ها و عقاید را پدیده‌هایی بدانند که صرفاً در قلمرو واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند - انسان‌شناسان

۳

سبب حل تعارض میان دانش عمومی و علمی می‌شوند - حق و باطل بودن هر لایهٔ جهان اجتماعی را با علم متناسب با همان لایه بشناسند - روان‌شناسان

۴

موجب شکل‌گیری دانش علمی برای حل مسائل و مشکلات زندگی می‌شوند - عقاید و ارزش‌های اجتماعی را پدیده‌هایی بدانند که صرفاً در قلمرو آرمانی جوامع انسانی پدید می‌آیند - جامعه‌شناسان

درس دوم: علوم اجتماعی

فواید علوم اجتماعی

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۲

۶ به ترتیب کدام یک فایده نظم اجتماعی است اما فایده علوم اجتماعی نیست؟

- ۱ به نقد و اصلاح ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی پرداخته و کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کند - ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد و به شیوه صحیح استفاده از طبیعت کمک می‌کند.
- ۲ پیش‌بینی رفتار دیگران را امکان‌پذیر نموده و موجب می‌شود اتفاقات غیرمنتظره شما را از همکاری با دیگران باز ندارد - انسان را از محدودیت‌های طبیعت رها نموده و امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌کند.
- ۳ توقعات و انتظارات ما از دیگران را مشخص نموده و همکاری با آنها را امکان‌پذیر می‌سازد - فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم نموده و نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف می‌کند.
- ۴ همکاری با دیگران را امکان‌پذیر نموده و زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازد - تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح داده و کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند.

۷ به ترتیب «بحران بوپال» در هند، «ارائه معیارهای جهان‌شمول برای رفع منازعات هویتی»، «توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی ما»،

مرجع: سراسری - ۱۴۰۳

بیانگر چیست؟

- ۱ نمونه‌ای از بحران‌های اقتصادی - نقطه ضعف جامعه‌شناسی تفسیری - نتیجه داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آنها توسط علوم اجتماعی
- ۲ موردی از بحران‌های زیست‌محیطی - روش جامعه‌شناسی تبیینی - فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها توسط علوم اجتماعی
- ۳ نمونه‌ای از بحران‌های زیست محیطی - نقطه ضعف جامعه‌شناسی انتقادی - نتیجه کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی توسط علوم اجتماعی
- ۴ مثالی از چالش فقر و غنا - روش جامعه‌شناسی انتقادی - ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارها توسط علوم اجتماعی

درس سوم: نظم اجتماعی

قواعد اجتماعی

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

۸ به ترتیب کدام مورد، فایده علوم اجتماعی است اما فایده نظم اجتماعی نیست؟

- ۱ درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی داده و تأثیر اجتماعات بر زندگی ما، را توضیح می‌دهد - پیش‌بینی رفتار دیگران را امکان‌پذیر نموده و باعث می‌شود اتفاقات غیرمنتظره شما را از همکاری با دیگران باز ندارد.
- ۲ کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند و زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازد - توقعات و انتظارات ما را، از دیگران مشخص کرده و امکان مشارکت در زندگی اجتماعی را فراهم می‌آورد.
- ۳ امکان مشارکت ما، در زندگی اجتماعی را فراهم نموده و فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند - درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی داده و تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح می‌دهد.
- ۴ ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد و به شیوه صحیح استفاده کردن از طبیعت و علوم طبیعی کمک می‌کند - زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم نموده و به افزایش همدلی انسان‌ها کمک می‌نماید.

جامعه‌شناسی تبیینی

۹ در رابطه با رویکردهای جامعه‌شناسی به‌ترتیب «مطالعهٔ نظم اجتماعی»، «تلاش برای خارج شدن از محدودیت‌های علم تجربی» و «ناتوانی مطالعه و بررسی موضوع قدرت و سیاست» می‌بین چیست؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۲

- ۱ نقطهٔ قوت جامعه‌شناسی تبیینی - ویژگی جامعه‌شناسی انتقادی - ضعف جامعه‌شناسی تفسیری
- ۲ ویژگی جامعه‌شناسی تفسیری - نقطهٔ قوت جامعه‌شناسی تفسیری - ضعف جامعه‌شناسی تبیینی
- ۳ هدف جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - هدف جامعه‌شناسی انتقادی - ضعف جامعه‌شناسی انتقادی
- ۴ روش جامعه‌شناسی انتقادی - ضعف جامعه‌شناسی تبیینی - ضعف جامعه‌شناسی انتقادی

درس چهارم: کنش اجتماعی

خشت بنای جامعه

۱۰ هر یک از موارد زیر به ترتیب چگونه و یا چه زمانی شکل گرفتند؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

- استعمار نو
- منور الفکران
- هویت هر جهان اجتماعی
- شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ

- ۱ با اشغال نظامی جوامع ضعیف - با پی بردن به خطر جوامع غربی و شیوهٔ برخورد جوامع اسلامی در برابر غرب به وسیلهٔ قواعد، هنجارها و نمادهای هر جهان اجتماعی - تأکید بر نظم و ساختارهای اجتماعی
- ۲ به دنبال از بین رفتن مقاومت فرهنگی جوامع ضعیف - نخبگان غرب‌گرای تحت‌تأثیر جریان‌های چپ و با شکل‌گیری استعمار - به واسطهٔ عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی - استفاده از روش‌های تجربی و نتایج علمی
- ۳ به دنبال شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه طی قرن نوزدهم - با فروپاشی بلوک شرق و از بین رفتن جاذبهٔ روشنفکری چپ - با پذیرش و به رسمیت شناختن نوعی از عقاید و ارزش‌ها - توجه به تنوع و تفاوت معنای پدیده‌های اجتماعی
- ۴ پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم - با شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی - براساس عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی - گامی فراتر نهادن انسان از نظم موجود

پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی

مرجع: سراسری - ۱۳۹۸

۱۱ مطالعهٔ کنش اجتماعی فقط با روش تجربی، چه پیامدهایی دارد؟

- ۱ نادیده گرفتن اراده و خلاقیت - اخلاق‌گریزی - افول معانی
- ۲ قابل مشاهده بودن همهٔ اهداف کنشگران - افول معانی - رکود اراده‌ها
- ۳ داوری رفتارهای قابل مشاهده - سرکوب خلاقیت انسان‌ها - اخلاق‌گریزی
- ۴ عدم توجه به انگیزه و هدف - داوری رفتارهای قابل مشاهده - نادیده گرفتن معنای کنش

مرجع: خارج از کشور - ۱۳۹۸

۱۲) نادیده گرفتن کنش در زندگی اجتماعی، چه پیامدهایی دارد؟

- ۱) سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها - اخلاق‌گریزی - افول معانی
- ۲) تأکید بر اراده انسان - رعایت صرف نظم اجتماعی - افول معانی
- ۳) نفی اراده - تأکید بیش از حد بر نظم اجتماعی - متفاوت بودن رفتار انسان‌ها
- ۴) یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی - سقوط ارزش‌ها - فقدان شاهکارهای هنری

۱۳) در ارتباط با یک کنش اجتماعی، مانند گرایش افراطی به فضای مجازی، به‌ترتیب هر یک از رویکردهای سه‌گانه جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی، چگونه به بررسی آن می‌پردازند؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۰

- ۱) بین میزان پرخاشگری با اعتیاد به فضای مجازی رابطه وجود دارد - به زمینه فرهنگی که جوانان در آن به استفاده افراطی از اینترنت می‌پردازند رجوع می‌کنند - اعتیاد به فضای مجازی برای جوانان خطرناک است و آن‌ها را از فضای واقعی زندگی جدا می‌کند.
- ۲) اعتیاد به فضای مجازی موجب اخلاق‌گریزی جوانان و سقوط ارزش‌ها می‌شود - سرگرمی، هیجان، آزادی و به روز بودن، انگیزه و عامل اصلی حضور در فضاهای مجازی است - با وجود پیچیدگی این مسئله و همه‌گیر بودن آن، می‌توان به راهکارهایی برای بهبود این وضعیت دست یافت.
- ۳) در هر جامعه، با توجه به ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی آن، می‌توان این پدیده را مورد مطالعه تجربی قرار داد - برای فهم و تفسیر این کنش، باید بفهمیم که این اعتیاد بر چه چیزی دلالت می‌کند - با استفاده از روش‌های کمی، بدون تحمیل و سرکوب این کنش، وضع مطلوب را تجویز می‌کند.
- ۴) با استفاده از روش‌های کمی، به پیش‌بینی این کنش اجتماعی و راه‌های کنترل آن می‌پردازد - با توجه به پیچیدگی پدیده اعتیاد به فضای مجازی، به فهم معنای آن در گروه‌های مختلف می‌پردازد - با پذیرش معانی و اراده افراد و کشف حقیقت و فضیلت، به نقد این کنش پرداخته و وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۰

۱۴) به‌ترتیب هر یک از موارد زیر نتیجه چیست؟

- رکود اراده‌ها
- حذف ارزش و اخلاق از زندگی اجتماعی
- ایجاد دولت بزرگ
- مشاهده نشدن نظم در زندگی روزمره

- ۱) نادیده گرفتن کنش اجتماعی - تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی - اقتصاد وابسته به نفت - عادت به نظم
- ۲) نادیده گرفتن قواعد اجتماعی - تأکید بیش از اندازه رویکرد انتقادی بر نظم و ساختارهای اجتماعی - تک محصولی - عدم آگاهی
- ۳) خودباختگی فرهنگی - روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری - عدم رواج کسب و کار - تمرکز بر بی‌نظمی
- ۴) بحران هویت - سلب شور زندگی از انسان‌ها - تولید ملی ضعیف - آشنایی‌زدایی

۱۵ در ارتباط با یک کنش اجتماعی، مانند گرایش افراطی جوانان به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، به‌ترتیب هریک از رویکردهای سه‌گانهٔ «جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی» چگونه به بررسی آن می‌پردازد؟
مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۰

- ۱ با استفاده از روش‌های کمی، به پیش‌بینی این کنش اجتماعی و راه‌های کنترل آن می‌پردازد. با توجه به پیچیدگی پدیدهٔ اعتیاد به اینترنت و فضای مجازی، به فهم معنای آن در گروه‌های مختلف می‌پردازد. با پذیرش معنا و ارادهٔ افراد و کشف حقیقت و فضیلت، به نقد این کنش پرداخته و وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.
- ۲ در هر جامعه، با توجه به ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی آن می‌توان این پدیده را مورد مطالعهٔ تجربی قرار داد. برای فهم و تفسیر این کنش، باید بفهمیم که این اعتیاد بر چه چیزی دلالت می‌کند. با استفاده از روش‌های کمی، بدون تحمیل و سرکوب این کنش، وضع مطلوب را تجویز می‌کند.
- ۳ بین میزان پرخاشگری با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد. به زمینهٔ فرهنگی که جوانان در آن به استفادهٔ افراطی از اینترنت می‌پردازند رجوع می‌کنند. اعتیاد به اینترنت و فضای مجازی برای جوانان خطرناک است و آنها را از فضای واقعی زندگی جدا می‌کند.
- ۴ اعتیاد به اینترنت و فضای مجازی موجب اخلاق‌گریزی و سقوط ارزش‌ها می‌شود. سرگرمی، هیجان، آزادی و به روز بودن، انگیزه و عامل اصلی حضور در فضای مجازی است. با وجود پیچیدگی این مسئله و همه‌گیر بودن آن، می‌توان به راهکارهایی برای بهبود این وضعیت دست یافت.

۱۶ هر یک از موارد زیر، به ترتیب با کدام موضوع ارتباط دارند؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

- نمادها
- برگزاری جشن‌های زیبایی در روزگار ما
- نهاد تصمیم‌گیرنده برای حل مشکل جمعیت
- ساختن مجسمهٔ داوود توسط میکال آتژ

- ۱ پدیدهٔ اجتماعی - تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده - سیاست - رنسانس
- ۲ گروه اجتماعی - انکار ارزش‌های عاطفی - آموزش - قرون وسطی
- ۳ پدیدهٔ اجتماعی اخلاق‌گریزی - اقتصاد - فرهنگ اساطیری
- ۴ کنش اجتماعی - سقوط ارزش‌ها - خانواده - جهان مدرن

۱۷ کدام‌یک انتقاد وارد بر جامعه‌شناسی تبیینی است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- ۱ انسان در این دیدگاه، صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات دانسته می‌شود. ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ... قابل فهم نیست - بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کنند.
- ۲ می‌خواست انسان را بر جامعه مسلط کند او را مغلوب جامعه ساخت - اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد - بیشتر مطالعات آن به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده محدود می‌شوند.
- ۳ با یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد - آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند - تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها است.
- ۴ در جامعه‌شناسی تبیینی، ضد ارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل مشاهده و فهم نیست - به ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها بر زندگی افراد کم‌توجهی می‌شود - ملاک و معیاری برای ارزیابی نظام‌های سیاسی و ارزش‌ها ارائه نمی‌کند.

۱۸ به ترتیب پاسخ هریک از عبارت‌های زیر کدام است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۲

- نتیجه ادامه جنگ سرد چه بود؟
- تغییرات عمیق و کلان اجتماعی را چه می‌نامند؟
- سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در عرصه اندیشه، ناشی از چیست؟
- تعاریف متعدد از دانش علمی در جهان‌های اجتماعی مختلف بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟

۱

توجیه عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی - تغییر اجتماعی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - رویکرد جوامع به دانش علمی

۲

رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای صنعتی وابسته به تسلیحات نظامی - تحول اجتماعی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - هویت فرهنگی جوامع

۳

وقوع رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ - تحول هویتی - تحلیل کنش انسان فقط با روش تجربی - ذخیره دانشی متفاوت

۴

تداوم درگیری‌ها بین دولت ملتها - جنبش اجتماعی - نادیده گرفتن کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد - هویت فرهنگی جوامع

۱۹ «عدم توفیق در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی»، «اندازه‌گیری اجزای بدن در هنگام جنگ جهانی برای تعیین نژاد برتر»، «احترام

به قانون» و «روابط و مناسبات میان جامعه و نظم اجتماعی را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار دانستن» با چه موضوعی ارتباط دارند؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۳

- ۱ سرانجام کشورهای زیر نفوذ بلوک شرق - اخلاقی‌گرایی - پدیده اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تبیینی
- ۲ عملکرد گروه‌های مبارز فلسطینی - تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده - کنش بیرونی - دیدگاه جامعه‌شناسی تفسیری
- ۳ نتیجه عملکرد بیدارگران اسلامی - انکار ارزش‌های عاطفی - ارزش اجتماعی - تفکر جامعه‌شناسی انتقادی
- ۴ نتیجه انقلاب‌های آزادی‌بخش - تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده - کنش اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تبیینی

مرجع: سراسری - ۱۴۰۳

۲۰ عوارض فضای مجازی، علی‌رغم تلقی کاربران آن از به‌روز بودن، کدام است؟

- ۱ آزادی و توانایی - عمیق شدن در مسائل - جدا شدن کاربر از زمان و مکان خودش
- ۲ پیوند با زمان و مکان خودش - افزایش پرخاشگری - سطحی شدن به علت سرگرم شدن
- ۳ سطحی شدن با وجود سرگرم شدن - تحت کنترل قرار گرفتن - جدا شدن کاربر از زمان و مکان خودش
- ۴ با وجود دسترسی به مطالب زیاد و متنوع محروم شدن از مطالب مهم - عمیق شدن در مسائل - تحت کنترل قرار گرفتن

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۳

۲۱ عوارض فضای مجازی، علی‌رغم تلقی کاربران آن از به‌روز بودن، کدام است؟

- ۱ سطحی شدن با وجود سرگرم شدن - افزایش پرخاشگری - دستیابی به مطالب مهم
- ۲ پیوند کاربر با زمان و مکان خودش - علاقه به سنت‌های ملی - انکار ارزش‌های اخلاقی
- ۳ با وجود آزادی تحت کنترل قرار گرفتن - انکار ارزش‌های عاطفی - عمیق شدن در مسائل
- ۴ تحت کنترل قرار گرفتن با وجود آزادی و قدرت - سطحی شدن - جدا شدن کاربر از زمان و مکان خودش

درس پنجم: معنای زندگی پیچیدگی پدیده‌های انسانی و اجتماعی

۲۲) درست و غلط بودن هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب چگونه است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

- در دوره پسامدرن، علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و دانش نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند.

- برای فهمیدن دلالت‌های کنش، باید به ذهن کنشگر راه یابیم.

- بسیاری از جوامع غیرغربی در رویارویی با جهان غرب به دلیل اینکه مرعوب قدرت نظامی و فرهنگی برتر غرب شدند، گرفتار خودباختگی فرهنگی شدند.

- مقاومت انقلاب اسلامی ایران در دهه نخست پیدایش آن نشان داد بلوک شرق، تنها رقیب بلوک غرب است.

① د - د - غ - غ ② د - غ - غ - غ ③ غ - د - د - غ ④ غ - غ - د - د

۲۳) به ترتیب، هریک از موارد زیر، نتیجه کدام است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۱

- تعیین توقعات و انتظارات از دیگران

- پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها

- رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای صنعتی وابسته به تسلیحات نظامی

- روبه‌رو شدن جهان اجتماعی با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، خودکشی و ...

①

معنای زندگی - خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری - عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای مادی افراد

②

قواعد اجتماعی - گسترش و توسعه روش‌های کمی - افزایش ثروت خود با غنایم جنگی - مواجه شدن جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی

③

نظم اجتماعی - عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی - برقراری صلح پایدار - تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی

④

نظم اجتماعی - تنوع و تکثر معانی - تداوم جنگ سرد - عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد

جامعه‌شناسی تفسیری

۲۴) کدام عبارت، در مورد «قوم‌نگاری» درست نیست؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۳۹۸

① پژوهشی است که برای شناسایی بهتر قومی، کنش‌های آن‌ها را تجربه می‌کند و براساس مشاهده مشارکتی است.

② نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهای نهفته در کنش‌ها است.

③ نوعی پژوهش کمی است که برای مطالعه تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن به کار می‌رود.

④ پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد زندگی می‌کند و خود را در شرایط فرهنگی و کنش‌های آن‌ها قرار می‌دهد.

۲۵) به ترتیب رویکرد «تبیینی» نسبت به «پدیده‌های اجتماعی» و «تفسیری» نسبت به «واکنش‌های انسانی» چگونه است؟

مرجع: سراسری - ۱۳۹۹

① تبیین معنا و محتوای آن‌ها با روش حسی و تجربی صورت می‌پذیرد - تنوع و تکثر اهداف کنشگران به مطالعه کمی نیاز دارد.

②

میان پدیده‌هایی که قبلاً در ارتباط با هم دیده می‌شده‌اند، روابط جدیدی مطرح می‌شود - فهم دلالت‌های کنش مستلزم دسترسی به معنای ذهنی آن‌ها است.

③ به بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن می‌پردازد - تنوع و تکثر معانی موجب پیچیدگی کنش‌ها و دشواری فهم معانی آن‌ها می‌شود.

④

پدیده‌ها را مستقل از یکدیگر و بدون توجه به معنای آن‌ها مورد مطالعه قرار می‌دهد - برای فهم دلالت کنش، باید به زمینه فرهنگی‌ای که کنشگر در آن عمل می‌کند مراجعه کنیم.

مرجع: خارج از کشور - ۱۳۹۹

۲۶ به ترتیب درست و غلط بودن عبارات‌های زیر را تعیین کنید.

- در جهان اجتماعی، بُعد ذهنی پدیده‌ها اهمیت کمتری دارد زیرا همه پدیده‌های اجتماعی بُعد محسوس و عینی دارند.
- از پایان قرن بیستم با افول عقل‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.
- در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند.
- اگر تبیین را دانش محلی بدانیم، تفسیر دانش جهان شمول است.

۴ غ - د - غ - غ

۳ غ - د - غ - د

۲ د - غ - د - غ

۱ د - د - غ - د

مرجع: سراسری - ۱۴۰۰

۲۷ به ترتیب هر یک از این موارد با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- جایگاه فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی
- تفاوت نوع لباس پوشیدن در موقعیت‌های مختلف
- عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی و راه‌یابی به معانی نهفته در کنش‌ها برای فهم زندگی اجتماعی

۲ طبقه اجتماعی - فایده نظم اجتماعی - روش جامعه‌شناسی تفسیری

۱ هویت اجتماعی - پدیده اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی انتقادی

۴ پایگاه اجتماعی - فایده قواعد اجتماعی - هدف جامعه‌شناسی انتقادی

۳ موقعیت اجتماعی - کنش اجتماعی - رویکرد جامعه‌شناسی تفسیری

مرجع: سراسری - ۱۴۰۰

۲۸ به ترتیب، این نظریه‌ها توسط چه کسانی مطرح شده است؟

- این جهان فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای بشر ایجاد کرده است.
- زمانی که مردم، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند، با یکدیگر همکاری می‌کنند.
- چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب، قابل حل است.
- اگر جامعه‌شناس درباره درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند، از دایره علم خارج می‌شود و با نام علم کار غیرعلمی می‌کند.

۲ مارکس - وبر - فارابی - ابوعلی مسکویه

۱ وبر - فارابی - مارکس - وبر

۴ فارابی - مارکس - هانتینگتون - ابن خلدون

۳ ابن خلدون - مارکس - وبر - هانتینگتون

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۰

۲۹ علت پیدایش هر یک از موارد زیر به ترتیب چیست؟

- خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف درون هر جهان اجتماعی
- استفاده از منابع عقلانی و وحیانی در تبیین‌های علمی جهان اسلام
- سرعت بخشیدن به انباشت ثروت سرمایه‌داران
- حاشیه‌نشینی

۱ تنوع و تکثر معانی - توجه به عقل در معنای عام - تکنولوژی - مرکز، پیرامون

۲ معنادار بودن کنش‌های انسانی - اخذ این تفاسیر از فلسفه یونان - رشد تجارت - بحران اقتصادی

۳ فعالیت و خلاقیت کنشگران - محدود نشدن به شناخت تجربی - صنعت - بحران زیست‌محیطی

۴ تفاوت زمینه‌های فرهنگی کنشگران - عدم ساماندهی همه عرصه‌های علمی توسط عقلانیت - برده‌داری - فقر و غنا

۳۰ پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- اگر محقق بخواهد تمامی ابعاد یک نهاد اجتماعی را مطالعه کند از کدام روش استفاده می‌کند؟

- مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب کدام است؟

- کدام بحران، اغلب دوره‌ای و مقطعی است؟

۲ مشارکتی - از خودبیگانگی - شمال و جنوب

۱ کمی - بحران هویت - شرق و غرب

۴ پرسش‌نامه - خودباختگی فرهنگی - فقر و غنا

۳ مودی - غربزدگی - اقتصادی

مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

۳۱ در پدید آمدن هریک از موارد زیر، کدام عامل نقش داشته است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۱

- فراهم کردن امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر

- پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف

- محروم شدن فرهنگ‌ها از علوم مبتنی بر فرهنگ‌های معرفتی دینی

① تک‌محصولی شدن - تنوع و تکثر معانی - مدیریت فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی توسط رسانه‌های غربی

② کاهش قدرت چانه‌زنی - خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف - تربیت نخبگان جوامع غیرغربی توسط رسانه

③ وابستگی کشورهای استعمارزده - خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - بازنگری و ارزیابی هویت خود از نگاه فرهنگ غرب

④

تداوم انتقال ثروت به کشورهای غربی - آگاهانه و ارادی بودن کنش انسان‌ها - گسترش صنعت ارتباطات و کوتاه شدن فاصله‌های زمانی و مکانی علوم اجتماعی

۳۲ به‌ترتیب پاسخ هریک از عبارات‌های زیر کدام است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- به‌کدام روند، زوال عقلانیت ذاتی گفته می‌شود؟

- چه چیزی موجب ظاهر شدن حقوق و تکالیف افراد می‌شود؟

- چه چیزی زمینه رونق و غلبه رویکرد تفسیری را فراهم آورد؟

- کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود، چه چیزی را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کردند؟

①

به رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن گفته می‌شود - آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگی - تردید در قوانین همه‌جایی و همیشگی - پیدایش انقلاب اسلامی

②

غیرعلمی دانستن علمی که از روش‌های تجربی استفاده کنند - هنجارها و نمادها - قرار گرفتن تبیین در حاشیه تفسیر - نظریه پایان تاریخ فوکویاما

③

به از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری گفته می‌شود - بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی - عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی برای فهم زندگی اجتماعی - تمدن اسلامی

④

داوری در علوم وحیانی و عقلانی، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده شود - فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - تردید در باور تعیین مرز علم و غیرعلم توسط تبیین تجربی - فروپاشی بلوک شرق

۳۳ پاسخ درست، به ترتیب کدام است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۳

- چرا به زمینه فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند، مراجعه می‌کنیم؟

- جریان اجتماعی «روشنفکران» چگونه شکل گرفت؟

- با پدید آمدن بحران هویت در یک جهان اجتماعی، چه اتفاقی خواهد افتاد؟

①

معنابخشی به زندگی اجتماعی - با قدرت حاکمان سکولار در کشورهای اسلامی - اعضای جهان اجتماعی، مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر می‌شوند و در نتیجه حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی خویش از دست می‌دهند.

②

برای پی بردن به هدف کنش - به موازات بیدارگران اسلامی - جهان اجتماعی قادر نخواهد بود که کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد و ارزش‌ها، ثبات و استقرار خود را در زندگی اجتماعی از دست می‌دهند.

③

برای فهمیدن دلالت‌های کنش - با شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی - تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند و به صورت تحولات فرهنگی درمی‌آیند.

④

راه‌یابی به ذهن کنشگر - با شکل‌گیری منورالفکران - جهان اجتماعی با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخگویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند.

۳۴ کدام پاسخ در رابطه با سؤال‌های زیر، درست است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۳

- فهم همدلانه کنش‌های افراد چگونه حاصل می‌شود؟
- نگرش جامعه‌شناسی تبیینی، نسبت به تفاوت جوامع چگونه بود؟
- چه چیزی موجب می‌شود برخی تغییرات هویتی، تشویق و برخی منع شوند؟
- هم‌تغییری‌های قابل مشاهده را با چه روشی می‌توان مطالعه کرد؟

- ۱ با توجه به تفسیر افراد از خودشان - کمی دانستن تفاوت میان جوامع - جهان‌های اجتماعی - کمی و آماری
- ۲ با تأکید بر آگاهی و معناداری کنش - مدت زمان تداوم آنها - پدیده‌های اجتماعی - کیفی و آماری
- ۳ با شناخت آرمان‌ها و اهداف افراد پیمودن راه‌های متفاوت برای رشد و تحول جوامع - تعارض‌های فرهنگی - تفهیمی و تجربی
- ۴ با فراتر رفتن از نظم حاکم بر رفتار - جهان‌های اجتماعی در طول هم - تحولات هویتی - تجربی در کنار روش انتقادی

درس هفتم: نابرابری اجتماعی تفاوت یا نابرابری؟

۳۵ به‌ترتیب نوع نابرابری در «ضرب هوشی»، «ثروت»، «جنسیت» و «دانش» در کدام گزینه مشخص شده است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۳۹۸

- ۱ رتبه‌ای اجتماعی - اسمی اجتماعی - طبیعی رتبه‌ای - اجتماعی
- ۲ طبیعی رتبه‌ای - اجتماعی - طبیعی اسمی - اجتماعی رتبه‌ای
- ۳ رتبه‌ای طبیعی - اجتماعی اسمی - طبیعی رتبه‌ای
- ۴ اسمی طبیعی - اجتماعی رتبه‌ای - طبیعی اسمی

۳۶ در عبارت زیر به‌ترتیب به کدام یک از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های اجتماعی اشاره شده است؟

«پسری سفیدپوست، با وضعیت اقتصادی مرفه اما ضریب هوشی پایین در کارخانه‌ای که مشغول به کار بود، نتوانست به عضویت در هیئت‌مدیره کارخانه راه یابد.»

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- ۱ اسمی - رتبه‌ای - اسمی اجتماعی - رتبه‌ای طبیعی - رتبه‌ای اجتماعی
- ۲ اسمی - اسمی - رتبه‌ای اجتماعی - رتبه‌ای طبیعی - رتبه‌ای اجتماعی
- ۳ رتبه‌ای طبیعی - اسمی - رتبه‌ای اجتماعی - اسمی طبیعی - اسمی اجتماعی
- ۴ رتبه‌ای طبیعی - رتبه‌ای طبیعی - رتبه‌ای اجتماعی - اسمی طبیعی - رتبه‌ای اجتماعی

سه رویکرد به نابرابری اجتماعی

۳۷ به‌ترتیب این اعتقادات متعلق به کدام رویکرد به نابرابری اجتماعی است؟

مرجع: سراسری - ۱۳۹۸

- باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت.
- از ثروتمندان باید مالیات گرفته شود.
- قشربندی اجتماعی توسط انسان‌ها پدید آمده و تغییر یا تداوم آن نیز به‌دست آنهاست.

- ۱ مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی
- ۲ طرفداران عدالت اجتماعی - طرفداران قشربندی اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی
- ۳ مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی
- ۴ طرفداران قشربندی اجتماعی - عادلانه - مخالفان قشربندی اجتماعی

مرجع: سراسری- ۱۳۹۹

۳۸ به ترتیب درست و غلط بودن عبارتهای زیر را تعیین کنید؟

- وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، پدیده‌های اجتماعی آشکار می‌شوند.
- شناخت شهودی از راه مشاهده حسی و استدلال عقلی به دست نمی‌آید.
- طرفداران عدالت اجتماعی، به بهانه عدالت اجتماعی، آزادی‌های افراد و امکان رقابت میان آنها را از بین نمی‌برند.
- هم‌تغییری‌های قابل مشاهده را می‌توان با روش‌های کیفی مطالعه کرد.

۱ غ - غ - د - د ۲ غ - د - د - د ۳ د - د - غ - غ ۴ د - غ - د - غ

مرجع: سراسری- ۱۳۹۹

۳۹ کدام مورد، مربوط به «رویکرد مخالفان قشربندی اجتماعی» نیست؟

- ۱ نابرابری‌های اجتماعی نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها است. - مالکیت خصوصی موجب نابرابری اجتماعی شده است. - قشربندی توسط انسان‌ها پدید آمده است.
- ۲ جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند. - برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی از ثروتمندان مالیات بگیرد. - اجرای عدالت به دست نامرئی بازار سپرده نمی‌شود.
- ۳ اگر مالکیت خصوصی از بین برود دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت. - نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود. - نابرابری‌های اجتماعی ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست.
- ۴ مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد شده است. - برای ایجاد برابری باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت. - برای ایجاد عدالت اقتصادی، باید توزیع ثروت برابر باشد.

۴۰ طرفداران عدالت اجتماعی به چه دلایلی رویکرد طرفداران قشربندی اجتماعی (لیبرالی) را عادلانه نمی‌دانند؟ مرجع: خارج از کشور- ۱۳۹۹

- ۱ جامعه امکان رقابت را برای همگان فراهم نمی‌کند. - نقطه پایان رقابت یکسان نیست. - با از بین رفتن انگیزه رقابت، راه پیشرفت مادی مسدود می‌شود.
- ۲ نقطه آغاز رقابت یکسان نیست. - افرادی که در طبقه اجتماعی پایین متولد می‌شوند به سادگی با افراد طبقه بالا امکان رقابت ندارند. - با فطرت انسانی سازگار نیست.
- ۳ نقطه پایان رقابت یکسان نیست. - با فطرت انسانی سازگار نیست. - افرادی که در طبقه پایین اجتماعی متولد می‌شوند به سادگی با افراد طبقه بالا امکان رقابت ندارند.
- ۴ افراد توانمند به اندازه استحقاقی که دارند از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند. - رقابت را در زندگی اجتماعی ضروری نمی‌دانند. - برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی از ثروتمندان مالیات می‌گیرند.

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۰

۴۱ به ترتیب، کدام رویکرد به نابرابری اجتماعی، چنین می‌پندارد؟

- جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند.
- عدالت اقتصادی را، مهم دانسته می‌دانند.
- نابرابری اجتماعی از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی ناشی می‌شود.

- ۱ مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی
- ۲ طرفداران عدالت اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران قشربندی اجتماعی
- ۳ طرفداران قشربندی اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی - طرفداران عدالت اجتماعی
- ۴ طرفداران عدالت اجتماعی - طرفداران قشربندی اجتماعی - مخالفان قشربندی اجتماعی

۴۲) هر یک از باورهای زیر در مورد «نابرابری‌های اجتماعی» به ترتیب با کدام مدل سازگاری دارد؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

- قشربندی در همهٔ زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.

- عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند.

- خواهان از میان برداشتن قشربندی هستند.

- مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود.

- ۲) کمونیستی - لیبرالی - لیبرالی - عدالت اجتماعی
۴) عدالت اجتماعی - لیبرالی - عدالت اجتماعی - کمونیستی

- ۱) لیبرالی - عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی
۳) لیبرالی - کمونیستی - کمونیستی - عدالت اجتماعی

۴۳) هریک از باورهای زیر در مورد «نابرابری‌های اجتماعی» به ترتیب با کدام مدل سازگاری دارد؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۱

- نابرابری‌های اجتماعی، نتیجهٔ تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند.

- عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که عدالت با توزیع برابر ثروت برقرار می‌شود.

- قشربندی اجتماعی، توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به دست آنها است.

- دولت از ثروتمندان مالیات بگیرد.

- ۲) لیبرالی - عدالت اجتماعی - کمونیستی - کمونیستی
۴) عدالت اجتماعی - لیبرالی - کمونیستی - عدالت اجتماعی

- ۱) کمونیستی - لیبرالی - لیبرالی - کمونیستی
۳) لیبرالی - کمونیستی - کمونیستی - عدالت اجتماعی

۴۴) دو معلم در رابطه با «نابرابری اجتماعی»، در کلاس مباحثی را مطرح کردند، به ترتیب هریک از آرای ارائه شده، متعلق به کدام معلم با چه دیدگاهی است؟

«دولت‌ها، باید افراد کم‌درآمد را زیر چتر حمایت بیمه‌های اجتماعی قرار دهند»، «افراد براساس توانایی و شایستگی خود با دیگران رقابت نمایند»، «در نظام فئودالی دهقانان شبیه برده بودند، مالک چیزی نبودند و به فئودال تعلق داشتند» و «برقراری عدالت، با توزیع برابر ثروت امکان‌پذیر است».

مرجع: سراسری - ۱۴۰۳

- ۱) طرفدار عدالت اجتماعی - طرفدار عدالت اجتماعی - طرفدار قشربندی اجتماعی - مخالف قشربندی اجتماعی
۲) مخالف قشربندی اجتماعی - مخالف قشربندی اجتماعی - طرفدار عدالت اجتماعی - طرفدار قشربندی اجتماعی
۳) طرفدار عدالت اجتماعی - طرفدار عدالت اجتماعی - مخالف قشربندی اجتماعی - طرفدار قشربندی اجتماعی
۴) مخالف قشربندی اجتماعی - مخالف قشربندی اجتماعی - طرفدار قشربندی اجتماعی - طرفدار عدالت اجتماعی

۴۵) دو معلم در رابطه با «نابرابری‌های اجتماعی» در کلاس مباحثی را مطرح کردند، به ترتیب هر یک از آرای ارائه شده، متعلق به کدام معلم با چه دیدگاهی است؟

«برقراری عدالت با توزیع برابر ثروت امکان‌پذیر است»، «در نظام فئودالی دهقانان شبیه برده بودند، مالک چیزی نبودند و به فئودال تعلق داشتند»، «افراد براساس توانایی و شایستگی خود، با دیگران رقابت نمایند» و «دولت‌ها باید افراد کم‌درآمد را زیر چتر حمایت بیمه‌های اجتماعی قرار دهند».

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۳

- ۱) طرفدار قشربندی اجتماعی - طرفدار عدالت اجتماعی - مخالف قشربندی اجتماعی - طرفدار عدالت اجتماعی
۲) مخالف قشربندی اجتماعی - طرفدار قشربندی اجتماعی - طرفدار عدالت اجتماعی - طرفدار عدالت اجتماعی
۳) طرفدار عدالت اجتماعی - مخالف قشربندی اجتماعی - طرفدار عدالت اجتماعی - طرفدار قشربندی اجتماعی
۴) مخالف قشربندی اجتماعی - طرفدار قشربندی اجتماعی - مخالف قشربندی اجتماعی - طرفدار قشربندی اجتماعی

جامعه‌شناسی انتقادی

۴۶ در ارتباط با یک پدیده اجتماعی (مانند اعتیاد)، به‌ترتیب هریک از رویکردهای سه‌گانه جامعه‌شناسی «تبیینی، تفسیری و انتقادی» چگونه به مطالعه آن می‌پردازند؟
مرجع: سراسری - ۱۳۹۸

- ۱ پرداختن به علت رواج اعتیاد در جامعه و یافتن راه‌هایی برای کنترل آن - ورود به جمع معتادان و ارزیابی این پدیده با ملاک‌های ارزشی خوب یا بد - توصیف و تبیین پدیده اعتیاد در جامعه و تقبیح رواج آن
- ۲ مطالعه اعتیاد به‌منظور پیش‌بینی روند و چگونگی کنترل آن در جامعه - ورود به جمع معتادان و تلاش در جهت توصیف عقاید و رفتارهای آنها - فهم این پدیده و داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای آن
- ۳ نشان دادن علت ایجاد آن و چگونگی افزایش اعتیاد در جامعه - مطالعه اعتیاد با روش غیرتجربی و نقد وضعیت موجود جامعه - توصیف و فهم پدیده اعتیاد به‌عنوان یک کنش اجتماعی و ارائه راهکار برای کاهش آن
- ۴ مطالعه اعتیاد به‌روش حسی و تجربی و یافتن راه‌هایی برای کنترل آن - فهم و تفسیر پدیده اعتیاد با توجه به فرهنگ جامعه - مطالعه پدیده اعتیاد به‌منظور داوری ارزشی و هنجاری درمورد آن، بدون استفاده از روش تجربی

۴۷ در ارتباط با یک پدیده اجتماعی (مانند طلاق)، به‌ترتیب هریک از رویکردهای سه‌گانه جامعه‌شناسی «تبیینی، تفسیری و انتقادی» چگونه به مطالعه این پدیده می‌پردازند؟
مرجع: خارج از کشور - ۱۳۹۸

- ۱ مطالعه طلاق به‌روش تجربی و یافتن راه‌هایی برای کنترل آن - فهم و تفسیر پدیده طلاق با توجه به فرهنگ جهان‌شمول - مطالعه پدیده طلاق به‌منظور داوری ارزشی و هنجاری درمورد آن بدون استفاده از روش تجربی
- ۲ بررسی علت رواج طلاق در جامعه و یافتن راه‌هایی برای کنترل آن - ورود به جمع کسانی که طلاق گرفته‌اند و ارزیابی این پدیده با ملاک‌های ارزشی خوب یا بد - توصیف و تبیین این پدیده در جامعه و تقبیح رواج آن
- ۳ مطالعه پدیده طلاق به‌منظور پیش‌بینی روند و چگونگی کنترل آن در جامعه - ورود به جمع کسانی که طلاق گرفته‌اند و تلاش در جهت فهم عقاید و رفتارهای آنها - فهم این پدیده و داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای آن
- ۴ نشان دادن علت ایجاد آن و چگونگی افزایش طلاق در جامعه - مطالعه طلاق با روش تجربی و نقد وضعیت موجود جامعه - توصیف و فهم پدیده طلاق به‌عنوان یک کنش اجتماعی و ارائه راهکار برای کاهش آن

۴۸ به‌ترتیب جامعه‌شناسی انتقادی و تبیینی چگونه جامعه را مورد مطالعه قرار می‌دهند؟
مرجع: سراسری - ۱۳۹۹

- ۱ به توصیف و تبیین پدیده‌های اجتماعی بسنده نمی‌کند، بلکه به داوری ارزشی پدیده‌های مورد مطالعه می‌پردازد. با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.
- ۲ برای عبور از وضعیت موجود به‌سوی وضعیت مطلوب راه‌هایی ارائه می‌کند. برای مطالعه زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد.
- ۳ آنچه جامعه‌شناسان می‌گویند باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد. به توصیف آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی می‌پردازد.
- ۴ پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی دانسته می‌شود پس روش مطالعه آنها یکسان است. درباره ارزش‌ها و هنجارها داوری نمی‌کند.

مرجع: سراسری- ۱۴۰۰

۴۹ کدام یک، ویژگی جامعه‌شناسی تفسیری است، اما ویژگی جامعه‌شناسی انتقادی نیست؟

- ۱ تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌داند - بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر تأکید می‌کند.
- ۲ روش مطالعه، روش کمی است - صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جوامع نمی‌پردازد، بلکه آن را تقبیح و از آن انتقاد می‌کند.
- ۳ به بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد و زوال آن می‌پردازد - به نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد و گروه‌ها می‌پردازد.
- ۴ هدف معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی است - حقیقت یا فضیلت را کشف می‌کند تا بر اساس آن به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد.

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۰

۵۰ به ترتیب، مشخص کنید موارد ذکر شده با کدام نوع جامعه‌شناسی در ارتباط هستند؟

- از منظر آن برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.
- انتظار دارد علوم اجتماعی با تشخیص و افشای سلطه در مناسبات انسانی، به رهایی انسان کمک کند.
- روش آن، نگاه به درون پدیده‌ها برای یافتن معنای آنها است.
- بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند.

- ۲ تفسیری - انتقادی - تبیینی - انتقادی
۴ تبیینی - انتقادی - تفسیری - تبیینی

- ۱ تبیینی - تفسیری - تبیینی - انتقادی
۳ انتقادی - تبیینی - تبیینی - تفسیری

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۰

۵۱ کدام یک، از ویژگی‌های جامعه‌شناسی انتقادی است، اما ویژگی جامعه‌شناسی تفسیری نیست؟

- ۱ اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌انگارد. - روش مطالعه، روش کمی است.
- ۲ به نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌پردازد. - هدف معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی است.
- ۳ برای دفاع از اراده افراد و فرهنگ‌ها معتقد است نباید اراده فرد یا گروهی بر فرد یا گروه دیگری تحمیل شود. - عدالت اجتماعی را تحسین می‌کند و برای گسترش آن راه‌حل‌هایی تجویز می‌کند.
- ۴ در این رویکرد برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت. - به بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد و زوال آن می‌پردازد.

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۰

۵۲ به ترتیب هریک از این موارد با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- افرادی که از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبودند ولی به علت فواید و کارکردهایشان تحمل می‌شدند.
- اگر اراده فرد یا گروهی سرکوب گردد، مصداق سلطه است.
- اتفاقات غیرمنتظره شما را از همکاری با دیگران باز ندارند.

- ۱ رعایا - دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی - فایده علوم اجتماعی
۲ کارگران کشاورز - هدف جامعه‌شناسان انتقادی - فایده علوم انسانی
۳ طبقه متوسط - نگرش جامعه‌شناسی تفسیری - فایده قواعد اجتماعی
۴ طبقه سوم در جوامع فنودالی غربی - نگرش جامعه‌شناسان انتقادی - فایده نظم اجتماعی

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۰

۵۳ به ترتیب درست و غلط بودن عبارتهای زیر را تعیین کنید.

- هرگاه عقاید و ارزش‌ها، اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

- فاصله میان وضع موجود و وضع مطلوب جهان اجتماعی، جامعه‌شناسی را به داوری درباره ارزش‌ها و انتقاد از آنها می‌کشاند.

- با تغییرات و تفاوت‌هایی که در جهان اجتماعی به وجود می‌آید، مانند افول یا رشد اقتصاد و ... هویت جهان اجتماعی تغییر می‌کند.

- بیداری اسلامی، تغییر موقعیت ملت‌ها و کشورهای پیرامونی، در نظام جهانی سلطه را هدف نهایی خویش می‌بیند.

۱ غ - د - غ - غ ۲ د - د - غ - غ ۳ غ - د - د - غ ۴ غ - غ - د - غ

۵۴ هریک از موارد زیر به ترتیب متعلق به نگرش کدام دسته از جامعه‌شناسان است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۱

- از پیوند دانش و ارزش سخن به میان می‌آورند.

- کار داوری درباره ارزش‌های خارج از قلمرو علوم اجتماعی قرار گیرد و غیرعلمی قلمداد شود.

- تمام معانی و ارزش‌های ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگی‌ها است.

- تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌دانند.

۱ انتقادی - تفسیری - تفسیری - انتقادی ۲ انتقادی - تبیینی - انتقادی - تبیینی
۳ تبیینی - انتقادی - تبیینی - تفسیری ۴ تفسیری - انتقادی - تبیینی - تفسیری

۵۵ هریک از موارد زیر با کدام موضوع ارتباط دارند؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۱

- ضروری دانستن یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی

- قابل پیش‌بینی نمودن کنش‌های ما برای دیگران

- باطل بودن نظریه پایان تاریخ فوکویاما

۱ نگرش جامعه‌شناسی تفسیری - فایده نظم اجتماعی - نظریه جنگ تمدن‌ها
۲ رویکرد جامعه‌شناسان انتقادی - فایده قواعد اجتماعی - موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش
۳ دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی - فایده علوم اجتماعی - از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌ها در دوران پسامدرن
۴ هدف جامعه‌شناسان انتقادی - فایده علوم انسانی - توجیه رویکرد خصمانه جهان غرب نسبت به جنبش‌های اسلامی

۵۶ هریک از عبارتهای زیر، با کدام رویکرد جامعه‌شناسی منطبق است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.

- جوامع از انسان‌ها، نهادها، سازمان‌ها و ... بسیاری عناصر دیگر تشکیل شده‌اند که با نظامی خاص در کنار هم قرار دارند.

- گاهی جهان اجتماعی و ساختارهای آن که به دست خود انسان‌ها ایجاد شده‌اند، سازندگان خود را زیر سلطه درمی‌آورند.

- بر اساس حقیقت و فضیلت به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها نمی‌پردازد.

۱ تفسیری - تبیینی - انتقادی - تفسیری ۲ تبیینی - انتقادی - تفسیری - تبیینی
۳ تبیینی - تبیینی - انتقادی - انتقادی ۴ انتقادی - تبیینی - تفسیری - انتقادی

۵۷) در ارتباط با ارزش‌های انسانی و سیاسی، به‌ترتیب رویکردهای «تفسیری»، «تبیینی» و «انتقادی» چگونه عمل می‌کنند؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۲

- ۱) فروکاستن ارزش‌های انسانی و سیاسی به پدیده‌های مادی - ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت - چشم‌پوشی از اراده داور علمی درباره ارزش‌ها
- ۲) عدم امکان مقایسه و داور فرهنگ‌ها و ارزش‌ها - تقبیح تبعیض‌تژادی - توجه به معانی ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت
- ۳) بسنده کردن به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف - قابل مطالعه علمی ندانستن ارزش‌های انسانی و سیاسی - یافتن راهی برای داور علمی درباره ارزش‌های اجتماعی
- ۴) توجه به بحران اراده و معنا در جوامع غربی - عدم اراده ملاک و معیاری برای ارزیابی ارزش‌ها - عدم امکان داور علمی به‌دلیل تنوع و پیچیدگی فرهنگ‌ها

۵۸) هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب با کدام دیدگاه جامعه‌شناسی مطابقت دارد؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۲

- بسیاری از کنش‌های عاطفی، قابل توضیح نیستند.
 - رکود اقتصادی باعث افزایش بیکاری در جامعه می‌شود.
 - هرچه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.
 - نباید فرهنگی از گستره جغرافیایی و محدوده تاریخی خود فراتر رود و بر فرهنگ دیگری اعمال سلطه کند.
۲) تبیینی - تبیینی - تبیینی - انتقادی	۱) تبیینی - تفسیری - تفسیری - تبیینی
۴) تفسیری - تبیینی - تبیینی - انتقادی	۳) انتقادی - تبیینی - تفسیری - انتقادی

۵۹) در رابطه با رویکردهای جامعه‌شناسی به ترتیب «غیرعلمی قلمداد شدن داور درباره ارزش‌ها»، «مطالعه نظم اجتماعی» و «مطالعه نابرابری اجتماعی» مبین چیست؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۲

- ۱) ویژگی جامعه‌شناسی تفسیری - روش جامعه‌شناسی انتقادی - ویژگی جامعه‌شناسی تبیینی
- ۲) نقطه قوت جامعه‌شناسی تبیینی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی - نقطه قوت جامعه‌شناسی تفسیری
- ۳) غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی - نقطه قوت جامعه‌شناسی تبیینی - نقطه قوت جامعه‌شناسی انتقادی
- ۴) غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی - ویژگی جامعه‌شناسی تفسیری - ویژگی جامعه‌شناسی تبیینی

۶۰) هر یک از عبارتهای زیر، به‌ترتیب با کدام دیدگاه جامعه‌شناسی مطابقت دارد؟

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۲

- بسیاری از کنش‌های هنری قابل توضیح نیستند.
- صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض‌تژادی در جوامع نمی‌پردازد، بلکه آن را تقبیح می‌کند.
- هرچه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.
- جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه، عقاید و ارزش‌های آنها را بفهمد و توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داور کند.

۲) تفسیری - انتقادی - تفسیری - تبیینی	۱) انتقادی - تبیینی - انتقادی - تفسیری
۴) تبیینی - انتقادی - تبیینی - تفسیری	۳) تبیینی - تفسیری - تبیینی - انتقادی

۶۱) به ترتیب هریک از عبارتهای زیر، در رابطه با رویکردهای جامعه‌شناسی با چه موضوعی ارتباط دارند؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۳

- با شناخت نظم اجتماعی به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

- به بیان چرایی یک پدیده با نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن می‌پردازد.

- به توصیف و تبیین پدیده‌های اجتماعی بسنده نمی‌کند بلکه به داوری ارزشی پدیده‌های مورد مطالعه می‌پردازد.

- ۱) روش مطالعه جامعه با دیدگاه تبیینی - رویکرد انتقادی نسبت به پدیده‌های اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تفسیری نسبت به مطالعه جامعه
- ۲) دیدگاه جامعه‌شناسی تفسیری نسبت به جامعه - رویکرد تبیینی نسبت به پدیده‌های اجتماعی - شیوه مطالعه جامعه توسط جامعه‌شناسی انتقادی
- ۳) شیوه مطالعه جامعه با روش انتقادی - رویکرد انتقادی نسبت به کنش‌های اجتماعی - روش مطالعه پدیده‌های اجتماعی توسط جامعه‌شناسی انتقادی
- ۴) روش مطالعه پدیده‌های اجتماعی توسط جامعه‌شناسی تبیینی - رویکرد تبیینی نسبت به پدیده‌های اجتماعی - نحوه مطالعه پدیده‌های اجتماعی توسط جامعه‌شناسی انتقادی

۶۲) به ترتیب کدامیک با رویکرد تفسیری، انتقادی و تبیینی مرتبط است؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۳

- ۱) می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارد - بر جنبه ابزاری داشتن جامعه‌شناسی تأکید می‌کند - هدف آن پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی است.
- ۲) موضوع آن کنش اجتماعی و پیامدهای آن است - بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کند - بر اساس حقیقت و فضیلت به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها نمی‌پردازد.
- ۳) در ارائه ملاک و معیار تشخیص درست از غلط ارزش‌های سیاسی ناتوان است - مطالعه نابرابری اجتماعی را در دستور کار دارد - جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند.
- ۴) جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه و بررسی می‌کند - جامعه‌شناس برای داوری به معیارهای علمی نیاز دارد تا براساس آن وضعیت موجود را ارزیابی کند - جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی و ابزاری قرار می‌دهد.

۶۳) هر یک از موارد زیر در رابطه با انواع جامعه‌شناسی با چه موضوعی ارتباط دارند؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۳

- فهم معنای زندگی

- تأکید در ساختن جهان اجتماعی بر توانایی و خلاقیت افراد

- محدود شدن مطالعات به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده

- دست به عمل زدن کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند

- ۱) نقطه ضعف جامعه‌شناسی تبیینی - دیدگاه جامعه‌شناسان تفسیری و تبیینی - نگرش جامعه‌شناسی تفسیری - نگرش جامعه‌شناسان انتقادی
- ۲) نقطه قوت جامعه‌شناسی تفسیری - دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی و تفسیری - نگرش جامعه‌شناسی تبیینی - باور رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی
- ۳) هدف جامعه‌شناسی انتقادی - دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی و تبیینی - نگرش جامعه‌شناسی انتقادی نسبت به کنش‌های انسانی - انتقاد وارد بر جامعه‌شناسی تبیینی
- ۴) روش جامعه‌شناسی تفسیری - دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی و تبیینی - نگرش جامعه‌شناسی انتقادی - محافظه‌کار دانستن رویکرد تبیینی توسط جامعه‌شناسی انتقادی

۶۴ هر یک از موارد زیر در رابطه با انواع جامعه‌شناسی با چه موضوعی ارتباط دارند؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۳

- تأکید بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی

- فهم معنای زندگی

- مورد توجه قرار گرفتن کنش اجتماعی توسط برخی جامعه‌شناسان

- خلق معانی و ارزش‌های ویژه خود توسط هر فرد، گروه و فرهنگ با اراده خاص خود

۱

اندیشه جامعه‌شناسان تفسیری و تبیینی - نقطه ضعف جامعه‌شناسی تبیینی - مطالعه زندگی اجتماعی با تأکید بر آگاهی و معنا - نگرش جامعه‌شناسی تفسیری

۲

نگرش جامعه‌شناسان تفسیری و انتقادی - روش جامعه‌شناسی تفسیری - مطالعه زندگی اجتماعی انسان با تأکید بر آگاهی و معنا - دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی

۳

تفکر جامعه‌شناسان انتقادی و تبیینی - هدف جامعه‌شناسی انتقادی - عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری - دیدگاه جامعه‌شناسی انتقادی

۴

دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی و تفسیری - نقطه قوت جامعه‌شناسی تفسیری - جلوگیری از پیامدهای تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی - اعتقاد جامعه‌شناسی انتقادی

درس هشتم: سیاست هویت / تنازع هویت‌ها: وحدت یا کثرت هویت‌ها

مرجع: سراسری - ۱۳۹۸

۶۵ به‌ترتیب ویژگی مدل «هماندسازی» و «تکثرگرایی» کدام است؟

۱

مدل رایج سیاست‌گذاری در دوره پسامدرن بود. - در دوران مدرن مورد توجه و تأکید قرار گرفت.

۲

وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی ضروری دانسته می‌شود. - سیاست دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف است.

۳

ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه پذیرفته می‌شود. - تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد.

۴

ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه پذیرفته می‌شود. - برای از بین بردن تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی سعی می‌کنند.

مرجع: خارج از کشور - ۱۳۹۸

۶۶ در دوران پسامدرن مسئله هویت با چه تغییری مواجه شد؟

۱

بازگشت به هویت واقعی خویش - جایگزینی مدل تکثرگرا - عدم تأکید بر هویت‌های خرد و محلی

۲

نامطلوب دانستن هویت ملی - شکل‌گیری سیاست هماندسازی - هویت‌ها به‌عنوان موضوعی برای نزاع و درگیری

۳

جایگزینی مدل تکثرگرا به‌جای هماندسازی - شکل‌گیری سیاست هویت - هویت و دانش به‌عنوان کانون نزاع و کشمکش

۴

جایگزینی مباحث قشربندی به‌جای مسئله هویت - شکل‌گیری سیاست هویت - مطلوب دانستن هویت ملی و وحدت و ثبات

۶۷ به‌ترتیب «سامان دادن و امکان‌پذیر نمودن ارتباط ما با یکدیگر»، «نظام لیبرال دموکراسی محصول نهایی تاریخ بشر»، «مطالعه زندگی اجتماعی انسان با تأکید بر آگاهی و معنا» و «تأکید بر تفاوت‌ها و هویت‌های خاص و محلی» با چه موضوعاتی مرتبط‌اند؟

مرجع: سراسری - ۱۳۹۹

۱

فایده علوم انسانی - نظریه فارابی - روش جامعه‌شناسی تفسیری - هماندسازی

۲

فایده نظم اجتماعی - دیدگاه ارسطو - رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی - شناخت متقابل هویت‌ها

۳

فایده قواعد اجتماعی - نظریه فوکویاما - رویکرد نظریه پردازان کنش اجتماعی - سیاست هویت

۴

فایده علوم اجتماعی - نظریه ساموئل هانتینگتون - هدف جامعه‌شناسی انتقادی - مدل تکثرگرا

۶۸ به‌ترتیب «فراهم نمودن امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی»، «تأکید بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر»، «آزادی را به‌عنوان مهم‌ترین ارزش اجتماعی دانستن» و «ضروری دانستن وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی» با چه موضوعاتی مرتبط‌اند؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۳۹۹

- ۱ فایدهٔ قواعد اجتماعی - رویکرد جامعه‌شناسان انتقادی - ویژگی لیبرال دموکراسی - مدل تکثرگرا
- ۲ فایدهٔ نظم اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تفسیری - ویژگی جمهوری اسلامی - همانندسازی
- ۳ فایدهٔ علوم انسانی - هدف جامعه‌شناسان انتقادی - ملاک جمهوری - شناخت متقابل هویت‌ها
- ۴ فایدهٔ علوم اجتماعی - دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی - معیار دموکراسی - سیاست هویت

مرجع: سراسری - ۱۴۰۰

۶۹ پاسخ سؤال‌های زیر به‌ترتیب کدام است؟

- روزهٔ ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع چیست؟
- اقدام اروپاییان برای تأمین سلطهٔ خود بر قارهٔ آمریکا چه بود؟
- در اواخر قرن بیستم، چه‌چیزی محور مباحثات فکری و سیاسی شد؟
- سلطهٔ هژمونیک از چه شیوه‌ای استفاده می‌کند؟

- ۱ سیاست - ایجاد برده‌برداری - کشمکش طبقاتی - انقلاب‌های رنگین
- ۲ فرهنگ - پیشرفت در فنون دریانوردی - قشربندی - قدرت نرم رسانه‌ها
- ۳ ارتباطات - گسترش اقتصاد صنعتی - عدالت اجتماعی - مهندسی رضایت عمومی
- ۴ اقتصاد - نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی - هویت - شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۰

۷۰ پاسخ سؤال‌های زیر به‌ترتیب کدام است؟

- برخی از متفکران، مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم را چه‌چیزی می‌دانند؟
- مشخصهٔ اصلی هویتی دولت - ملت‌های جدید چه بود؟
- وقتی فردی مجسمه‌ای می‌سازد از چه جهانی، به چه جهانی وارد می‌شود؟
- چه کسی معتقد بود که جهان متجدد در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر عالم گام برمی‌دارد؟

- ۱ بحران‌های زیست‌محیطی - ملی‌گرایی و وطن‌دوستی - فردی به فرهنگی - ماکس وبر
- ۲ تقابل‌های جهانی - شناخت متقابل هویت‌ها - تکوینی به فرهنگی - ماکس وبر
- ۳ بحران معرفتی - سیاست هویت - فردی به تکوینی - آگوست کنت
- ۴ فقر و غنا - ناسیونالیسم - فرهنگی به اجتماعی - ماکس وبر

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۱

۷۱ پاسخ پرسش‌های زیر، به‌ترتیب کدام است؟

- شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ چه زمانی پدید می‌آیند؟
- در کدام فرهنگ، قدرت مقاومت از آدمیان گرفته می‌شود؟
- دولت - ملت‌های جدید برای پاسخ‌گویی به درخواست‌ها و رفع نیازهای اقوام و گروه‌های مختلف ناگزیر به چه اقدامی بودند؟
- اصلاحگران دینی که با تفاسیر پروتستانی از دین در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند، چه کسانی بودند؟

- ۱ بر تنوع و تفاوت معنای پدیده‌های اجتماعی توجه شود - خودباخته - ملی‌گرایی و وطن‌دوستی - مارتین لوتر و دیدرو
- ۲ از روش‌های تجربی و نتایج علمی آنها استفاده شود - سلطه - شناخت متقابل هویت‌ها - ژان کالون و روسو
- ۳ انسان از نظم موجود گامی فراتر گذارد - جبرگرا - سیاست‌گذاری هویتی - ژان کالون و مارتین لوتر
- ۴ بر نظم و ساختارهای اجتماعی تأکید شود - تغلب - تکثرگرایی - روسو و دکارت

۷۲) به ترتیب پاسخ سؤال‌های زیر چیست؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- منظور از پویا بودن نظام اجتماعی چیست؟
- وجود تعاریف متفاوت از دانش علمی در جهان‌های اجتماعی مختلف بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟
- اخراج و کشتار مسلمانان میانمار موسوم به روهینگیا، نتیجه چه سیاستی بود؟
- در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، دولت‌های سکولار غربی، در ابتدا با چه هدفی حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند؟

۱

نظام اجتماعی در محیط می‌تواند تغییر ایجاد کند اما بخش‌های مختلف آن نمی‌توانند تغییر کنند - ذخیره دانشی متفاوت - همانندسازی - اختلال فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی

۲

نظام اجتماعی می‌تواند در خود تغییراتی به وجود آورد، اما در محیط نمی‌تواند تغییراتی ایجاد کند - رویکرد جوامع به دانش عمومی - تکثرگرا - گسترش جهانی قدرت خود

۳

چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف را بیان می‌کند - چگونگی ارتباط میان دانش عمومی و علمی - سیاست هویت - تأثیر بر نخبگان سیاسی

۴

بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند - هویت فرهنگی جوامع - همانندسازی - حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار

۷۳) هریک از عبارات‌های زیر به ترتیب، مبین کدام دوران، جامعه، فرهنگ و ... است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- سلطه بر طبیعت، ثبات و رفاه از ارزش‌های مهم آن به شمار می‌رود؟
- گمان می‌کنند فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران اند.
- افراد، مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را بر اساس علاقه‌های فرهنگی و هویتی خود پی می‌گیرند.
- روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود.

۱

لیبرال دموکراسی - جامعه تغلب - دوره پسامدرن - جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید

۲

لیبرال دموکراسی - فرهنگ سلطه - همانندسازی - جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید

۳

دموکراسی - فرهنگ جبرگرا - دوره مدرن - دولت ملت‌ها در نظام جهانی جدید

۴

جمهوری - مهبونیسم - دوره پسامدرن - جامعه جهانی جدید

۷۴) هریک از عبارات‌های زیر به ترتیب، مبین ویژگی کدام دوران، جامعه، فرهنگ و ... است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۲

- هویت ملی، نامطلوب پنداشته شد.
- مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمردند.
- ثبات، رفاه و سلطه بر طبیعت، از ارزش‌های مهم آن به شمار می‌رود.
- فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هریک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند.

۱

دوره پسامدرن - جامعه تغلب - لیبرال دموکراسی - جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید

۲

دوره پسامدرن - مهبونیسم - جمهوری - جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید

۳

دوره مدرن - جامعه تغلب - دموکراسی - دولت ملت‌ها در نظام جهانی جدید

۴

همانندسازی - فرهنگ سلطه - لیبرال دموکراسی - جامعه جهانی جدید

۷۵) در رابطه با سؤال‌های زیر، به‌ترتیب، پاسخ درست کدام است؟

- شباهت انقلاب اسلامی ایران و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم در چه چیزی بود؟
- کدام نظام سیاسی، با خواست و ارادهٔ اکثریت مردم شکل می‌گیرد و هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد به رسمیت نمی‌شناسد؟
- چه چیزی موجب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود؟

- ۱) عمل آنها در جهت از بین بردن سلطهٔ اقتصادی کشورهای غربی بود و موضع‌گیری ضداستعماری داشتند - لیبرال دموکراسی - تأکید مدل تکثرگرا در بعد اجتماعی در زمینهٔ آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف
- ۲) همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطهٔ سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند - لیبرال دموکراسی - تأکید افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها توسط سیاست هویت
- ۳) جهت‌گیری همهٔ آنها ضداستبدادی بود و در جهت از بین بردن سلطهٔ سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند - لیبرال - تأکید مدل تکثرگرا در بعد سیاسی و تمایزات قومی و مذهبی
- ۴) موضع‌گیری آنها ضداستعماری بود و در جهت از بین بردن سلطهٔ اقتصادی کشورهای غربی عمل می‌کردند - جمهوری - مورد توجه قرار گرفتن رفع تبعیض‌های قومی و گروهی در بعد سیاسی هویت

۷۶) پاسخ پرسش‌های زیر، به‌ترتیب چیست؟

- در چه روشی، گروه‌های مسلط، تسهیلات و خدمات را با کیفیت بسیار پایین‌تر در اختیار گروه‌های تژادی، قومی و مذهبی می‌گذارند؟
- در صورتی‌که اعضای یک جهان اجتماعی، واقعیت‌ها و آرمان‌های آن را فراموش نکنند و به آنها تعلق خاطر داشته مرجع: سراسری - ۱۴۰۳
- باشند، آن جهان اجتماعی چه نوع هویتی دارد؟
- مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی پیامد چه تفکری است؟
- جنگ ویتنام، چه زمانی آغاز شد؟
- ۱) همانندسازی - فطری - افول سکولاریسم - جنگ سرد شروع شده بود.
- ۲) جداسازی - تاریخی - سکولاریسم پنهان - آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود.
- ۳) جداسازی - حقیقی - سکولاریسم آشکار - بلوک شرق و غرب، هریک بخشی از جهان را زیر نفوذ خود قرار داده بودند.
- ۴) سیاست هویت - اجتماعی - فرهنگ جدید غرب - کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری با یکدیگر رقابت می‌کردند.

۷۷) پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- به رسمیت شناختن و حمایت از گروه‌های به حاشیه رانده‌شده، نتیجهٔ چیست؟
- بیان مفید بودن حرکات نماز، برای سلامت بدن ناشی از چه تفکری است؟
- دچار شدن به «از خودبیگانگی فطری» نتیجهٔ چیست؟
- چه عاملی موجب می‌شود روحیهٔ خلاق انسان‌ها در عرصهٔ اندیشه سرکوب شود؟
- ۱) تکثرگرایی - سکولاریسم آشکار - از یاد بردن هویت خود در مواجهه با فرهنگ‌های دیگر - سقوط ارزش‌ها
- ۲) همانندسازی - اومانیسم - از دست دادن حالت فعال و خلاق خود در گزینش عناصر فرهنگی دیگر - افول معانی
- ۳) سیاست هویت - ماتریالیسم - پذیرش فرهنگ دیگری بدون تحقیق و گزینش و به صورت تقلیدی - تأکید افراطی بر نظم اجتماعی
- ۴) سیاست هویت - سکولاریسم پنهان - ممانعت عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۳

تعارف هویت‌ها: وحدت و کثرت هویت‌ها

۷۸) هریک از موارد زیر، به ترتیب نتیجه کدام است؟

- پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها
- خودباختگی فرهنگی
- از میان رفتن ثبات و خلوص فرهنگ‌ها
- مواجه شدن جهان اجتماعی با انواع مختلف آسیب‌ها، مانند ناامیدی

۱)

خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - فراموش کردن فرهنگ تاریخی خود - تاکید بر مدل همانندسازی - عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای مادی افراد

۲)

تنوع و تکثر معانی - میهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شدن و از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی دیگر - جهانی شدن و توسعه ارتباطات - عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد

۳)

گسترش و توسعه روش‌های کمی - مانع شدن عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی با آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان - تشدید تفاوت‌های میان گروه‌های قومی و زبانی - مواجه شدن جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی

۴)

عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی - پافشاری نکردن جهان اجتماعی بر عقاید و ارزش‌های خود در تعامل با جهان‌های دیگر - کاهش مقاومت در برابر فرایند جهانی شدن - تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی

۷۹) پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- جامعه‌شناسان انتقادی در چه موضوعی با جامعه‌شناسان تفسیری اختلاف نظر دارند؟
- در سیاست هویت، نگرش نسبت به «تنوع» و «ثبات» به ترتیب چگونه است؟
- هر کنش سیاسی، با چه هدفی صورت می‌گیرد؟

۱)

تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها است - نامطلوب، نامطلوب - دستیابی به فضیلت‌های فردی و سعادت همگانی است..

۲)

بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آنها، به معنای چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آنها است - نامطلوب، مطلوب - پیشگیری از تغییری که وضعیت را بدتر می‌کند.

۳)

گاهی معناها، ارزش‌ها و ساختارهایی که گروه یا قومی می‌سازند گروه یا قوم دیگری را زیر سلطه خود درمی‌آورد - مطلوب، مطلوب - در صورت تمایل به تغییر، هدف، ایجاد وضعیت بهتر است.

۴)

کم‌توجهی رویکرد تفسیری به ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها بر زندگی افراد را درست نمی‌دانند - مطلوب، نامطلوب - یا به قصد تغییر وضع موجود و یا با هدف حفظ آن انجام می‌شود.

مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

علوم اجتماعی و سیاست هویت

مرجع: سراسری- ۱۴۰۰

۸۰) به‌ترتیب مشخص کنید موارد ذکر شده با کدام نوع جامعه‌شناسی در ارتباط هستند؟

- بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند.
- موضوع آن، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن است.
- انتظار دارد علوم اجتماعی با تشخیص و افشای سلطه در مناسبات انسانی، به رهایی انسان کمک کند.
- از منظر آن برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

۲) تفسیری - تبیینی - انتقادی - تبیینی

۱) انتقادی - تبیینی - تفسیری - تبیینی

۴) تبیینی - تفسیری - تبیینی - تفسیری

۳) تبیینی - انتقادی - انتقادی - تبیینی

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۰

۸۱) به‌ترتیب پاسخ سؤال‌های زیر کدام است؟

- تأمین جمعیت مناسب برای جهان اجتماعی، چگونه مسئله‌ای است؟
- مطالعهٔ موردی، جزء کدام دسته از روش‌ها است؟
- «کنش انسان‌ها» با کدام عقل درک می‌شود؟
- در اواخر قرن بیستم، چه چیزی محور مباحثات فکری و سیاسی شد؟

۲) هویتی - کیفی - تفسیری - هویت

۱) اجتماعی - کمی - ابزار - قشر بندی

۴) اقتصادی - قوم‌نگاری - انتقادی - کشمکش طبقاتی

۳) سیاسی - کیفی - تجربی - عدالت اجتماعی

مرجع: سراسری- ۱۴۰۱

۸۲) هر یک از موارد زیر، به ترتیب، متعلق به نگرش کدام دسته از جامعه‌شناسان است؟

- پدیده‌های اجتماعی را با ملاک‌های ارزشی و هنجاری ارزیابی می‌کنند.
- انتقاد از وضعیت موجود و تجویز راه حل برای بهتر شدن آن کار علم نیست.
- تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌دانند.
- می‌خواهند ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارند.

۲) تفسیری - تبیینی - انتقادی - تبیینی

۱) انتقادی - تبیینی - تبیینی - انتقادی

۴) تفسیری - تبیینی - تفسیری - انتقادی

۳) انتقادی - تفسیری - تبیینی - تفسیری

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۱

۸۳) پاسخ پرسش‌های زیر، به‌ترتیب کدام است؟

- چرا جامعه‌شناسان انتقادی بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر تأکید می‌کنند؟
- در «سیاست هویت» نگرش نسبت به «تغییرات مداوم هویت‌ها» و «وحدت» به‌ترتیب چگونه بود؟
- هر کنش سیاسی با چه هدفی صورت می‌گیرد؟

۱) چون نباید ارادهٔ فرد یا گروهی بر فرد یا گروهی دیگر تحمیل شود - مطلوب، مطلوب - در صورت تمایل به تغییر، هدف، ایجاد وضعیت بهتر است.

۲) تا به نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد و گروه‌ها بپردازند - نامطلوب، نامطلوب - هدف، دستیابی به فضیلت‌های فردی و سعادت همگانی است.

۳)

زیرا هر فرد، گروه و فرهنگی ارادهٔ خاص خود را دارد و معانی و ارزش‌های ویژه خود را خلق می‌کند - نامطلوب، مطلوب - پیشگیری از تغییری که وضعیت را بدتر می‌کند.

۴)

تا از سلطهٔ چنین ساختارهایی بر انسان‌ها پیشگیری کنند و زمینهٔ شکل‌گیری ساختارهای اجتماعی انسانی‌تر را فراهم آورند - مطلوب، نامطلوب - یا به قصد تغییر وضع موجود یا با هدف حفظ آن انجام می‌شود.

درس نهم: پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام

مرجع: سراسری - ۱۳۹۸

۸۴ در دسته‌بندی فارابی از جوامع، به‌ترتیب مدینه جاهله، فاسقه و ضالّه چه ویژگی‌هایی دارند؟

- ۱ وجود علوم ابزاری - انحراف عملی از مدینه فاضله - عمل نکردن به علوم وحیانی و عقلانی
- ۲ شناخت حقیقت و عدالت - بی‌بهره بودن از علوم عقلی - انحراف عملی از مدینه فاضله
- ۳ انحراف نظری از مدینه فاضله - عدم بهره‌گیری از علوم وحیانی و عقلانی - وجود علوم ابزاری
- ۴ بی‌بهره بودن از علوم عقلی - شناخت حقیقت و عدالت - تحریف نظرات علمی پذیرفته‌شده در مدینه فاضله

مرجع: خارج از کشور - ۱۳۹۸

۸۵ کدام‌یک در ارتباط با «روش و اندیشه‌های اجتماعی ابن‌خلدون» درست است؟

- ۱ بنیان‌گذار علم عمران - عدم توجه به روش عقلی - تأثیرپذیری از قرآن - استفاده از روش حسی و تجربی
- ۲ روش تبیینی - عمران به‌عنوان عامل شکل‌گیری جوامع - تدوین کتاب العبر - جامعه‌شناسی محافظه‌کار
- ۳ توجه به رفتار و سبک زندگی کنشگران - استفاده از مفهوم عصیبت در نظریه خود - بنیان‌گذار علم عمران - رویکرد غیرتفسیری
- ۴ استفاده از روش تبیینی و تفسیری - تألیف کتاب تجارب‌الامم - مطالعه تحولات اجتماعی و پیامدهایی آن - استفاده از تجربه تاریخی جوامع

مرجع: سراسری - ۱۴۰۰

۸۶ به‌ترتیب کدام‌یک از متفکران مسلمان:

- (الف) با استفاده از روش عقلی به ارزیابی انتقادی فرهنگ هند پرداخت.
- (ب) به تبیین یعنی علت‌یابی واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آنها می‌پرداخت.
- (پ) با تأثیرپذیری از قرآن، به‌دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود.
- (ت) روش او در علوم اجتماعی مشابه روش کنت در جامعه‌شناسی تبیینی بود.
۱ ابن‌خلدون - فارابی - ابن‌خلدون - ابوریحان بیرونی	۲ ابوریحان بیرونی - فارابی - ابن‌خلدون - ابن‌خلدون
۳ فارابی - ابوعلی مسکویه - ابن‌خلدون - ابوریحان بیرونی	۴ ابوریحان بیرونی - ابن‌خلدون - ابوعلی مسکویه - فارابی

مرجع: سراسری - ۱۴۰۰

۸۷ به‌ترتیب درست و غلط بودن عبارتهای زیر را تعیین کنید.

- (الف) با تغییرات و تفاوت‌هایی که در جهان اجتماعی به‌وجود می‌آید، مانند افول یا رشد اقتصاد و ... هویت جهان اجتماعی تغییر می‌کند.
- (ب) تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.
- (پ) بیداری اسلامی در جهان امروز از مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام به سطح نخبگان منتقل شده است.
- (ت) مدینه ضالّه، جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله شکل می‌گیرد.

- ۱ د - غ - د - غ ۲ د - د - غ - د ۳ غ - د - غ - غ ۴ غ - غ - د - د

۸۸ دسته‌بندی فارابی از جوامع مختلف بر چه اساسی انجام شده و این تقسیم‌بندی چگونه صورت پذیرفته است؟ مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۰

- ۱ نوع علم، اندیشه، آرمان‌ها و ارزش‌های آنها - با تأثیرپذیری از قرآن و تجربه تاریخی جوامع
- ۲ شناخت آرمان‌ها و ارزش‌ها و تجربه تاریخی آنها - با روش تجربی و تفهومی و بر اساس باورهای دینی
- ۳ نوع حکومت، دانش‌ها و آثار مادی و معنوی آنها - با تأثیرپذیری از قرآن و با شناخت سنت‌های الهی
- ۴ نوع علم، اندیشه، فرهنگ و رفتار آنها - با توجه به جوامع زمان خود و جوامع گذشته و با استدلال عقلی

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۰

۸۹ به ترتیب، این نظریه‌ها توسط چه کسانی مطرح شده است؟

الف) جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند.

ب) در ورای ابهام، رمز و رازی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت.

پ) چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

ت) «عصبیت» را عامل شکل‌گیری جوامع می‌دانست.

۱) وبر - مارکس - هانتینگتون - فارابی	۲) فارابی - گافمن - وبر - ابن‌خلدون
۳) مارکس - وبر - ابوعلی مسکویه - فارابی	۴) وبر - پاول کله - مارکس - ابن‌خلدون

۹۰ رویکرد فارابی در مطالعه و بررسی هر یک از موارد زیر، به ترتیب چگونه بوده است؟

- هنجارها، نحوه رفتار و سبک زندگی کنشگران

- تغییرات و تحولات واقعیت‌های اجتماعی

- تقسیم جوامع براساس نوع علم و فرهنگ

- ارزش‌ها و آرمان‌های جوامع مختلف

۱) انتقادی - عقلی - تجویزی - تبیینی	۲) تجویزی - تبیینی - عقلی - انتقادی
۳) تجویزی - تبیینی - انتقادی - تجویزی	۴) تفسیری - ابزاری - تجربی - انتقادی

مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

۹۱ هر یک از موارد زیر، به ترتیب، با کدام موضوع ارتباط دارند؟

- معین کردن توقعات و انتظارات ما از دیگران

- قابل مطالعه علمی ندانستن ارزش‌های انسانی

- دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم

۱) فایده نظم اجتماعی - رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی - فلسفه روشنگری
۲) فایده علوم اجتماعی - دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی - پیدایش فرهنگ معاصر غرب
۳) فایده علوم انسانی - روش جامعه‌شناسی انتقادی - ایجاد تغییرات سطحی و عمیق در جهان اجتماعی غرب
۴) فایده قواعد اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تفسیری - سرایت سکولاریسم از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن

۹۲ پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم، از کدام عقل استفاده می‌کنیم؟ مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

- اگر تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر روند، به چه صورتی در می‌آیند؟

- «لیبرالیسم» چگونه راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد؟

۱) انتقادی - تزلزل فرهنگی - با پیدایش طبقه جدید بر مدار قدرت
۲) ابزاری - تحولات فرهنگی - با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی
۳) عام - بحران هویت - با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی
۴) تفسیری - تعارض فرهنگی - با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی سیاسی

۹۳) رویکرد فارابی در مطالعه و بررسی هریک از موارد زیر به ترتیب چگونه بوده است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۱

- تقسیم جوامع بر اساس نوع اندیشه و رفتار
- توصیف کنش‌ها و ساختارهای جوامع مختلف
- تغییرات و تحولات واقعیت‌های اجتماعی
- تقسیم‌بندی جوامع زمان خود به فاسقه یا ضالّه

- ۲) تفسیری - عقلی - انتقادی - تبیینی
۴) عقلی - تبیینی - انتقادی - تفسیری

- ۱) تبیینی - تفسیری - عقلی - انتقادی
۳) عقلی - تفسیری - تبیینی - انتقادی

۹۴) به ترتیب کدام یک در رابطه با تقسیم‌بندی جوامع از نظر فارابی در مورد «مدینه ضالّه» درست است و در مورد «مدینه جاهله» درست نیست؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- ۱) نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله، در آن تحریف می‌گردند - در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید.
۲) با آن که مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آنها بهره نمی‌گیرند - علم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد.
۳) در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد - علمی که از ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد.
۴) در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله شکل می‌گیرد - آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

۹۵) پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- از نظر ارسطو، حکومت دموکراسی از چه نظر با جمهوری تفاوت دارد؟
- در دسته‌بندی فارابی از انواع حکومت‌ها، ضروریه (جامعه قناعت‌گرایی) به چه نوع حکومتی گفته می‌شود؟
- ابوریحان بیرونی، با استفاده از چه روشی، فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد؟
- به کارگیری اصطلاح «قفس آهنین» توسط ماکس وبر، برای بیان چه موضوعی بود؟
- ۱) روش تصمیم‌گیری - حکومت اقلیت بر اساس فضیلت انسانی - تجربی و تفهمی - نادیده گرفتن نیازهای واقعی انسان‌ها به واسطه سلطه نظام اجتماعی
۲) روش تصمیم‌گیری - حکومت اقلیت بر اساس فضیلت انسانی - حسی و تجربی - نادیده گرفتن معنای کنش و پرداختن به خصوصیات قابل مشاهده
۳) تعداد حاکمان - حکومت اکثریت بر اساس خواست و میل حاکم - عقلی و انتقادی - ضرورت فهم معنای کنش و ناکارآمد بودن روش‌های تجربی
۴) کمیت افراد - حکومت اقلیت بر اساس خواست و میل شخص حاکم - عقلی و تفهمی - ارزش‌زدایی از کنش‌های اجتماعی

۹۶) به ترتیب کدام یک از اندیشمندان، «در پژوهش‌های علمی، به اعتبار منابع اهمیت می‌داد»، «برای نظام لیبرال دمکراسی، جایگزین

بهتر و مناسب‌تری را قابل تصور نمی‌دانست». «از نظر وی، جامعه‌شناس نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داور علمی کند» و «از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غرب امری ذاتی نیست.»؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- ۲) ابوریحان بیرونی - فوکویاما - ماکس وبر - آگوست کنت
۴) علامه طباطبایی - ماکس - آگوست کنت - هانتینگتون

- ۱) ابن‌خلدون - آگوست کنت - ویلهلم دیلتای - ماکس
۳) ابوریحان بیرونی - ارسطو - ماکس وبر - آگوست کنت

۹۷) پاسخ پرسش‌های زیر به‌ترتیب کدام است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۲

- ماکس وبر، با به‌کارگیری اصطلاح «قفس آهنین» به چه مطلبی اشاره دارد؟
- در دسته‌بندی فارابی از انواع حکومت‌ها، کرامیه (جامعه سرفرازی) به چه نوع حکومتی گفته می‌شود؟
- «گافمن» برای تحقیق درباره بیمارستان روانی و اثر آن بر بیماران از چه روشی استفاده کرد؟
- «ابن خلدون» در مطالعاتش چه رویکردی داشت؟

۱

نادیده گرفتن معنای کنش و پرداختن به خصوصیات قابل مشاهده - حکومت اکثریت براساس فضیلت انسانی - مشاهده مشارکتی - غیرانتقادی و محافظه‌کارانه

۲

سلطه نظم اجتماعی بدون در نظر گرفتن نیازهای واقعی انسان‌ها - حکومت فرد براساس فضیلت انسانی - مشاهده مشارکتی - غیرانتقادی و محافظه‌کارانه

۳

ارزش‌زدایی از کنش‌های اجتماعی - حکومت فرد براساس فضیلت انسانی - کمی - استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود و تعمیم آن به همه جوامع

۴

ضرورت فهم معنای کنش و ناکارآمد بودن روش‌های تجربی - حکومت اکثریت براساس خواست و میل شخص حاکم - کیفی - استدلال عقلی و روش حسی و تجربی

۹۸) به‌ترتیب پاسخ سؤال‌های زیر چیست؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۲

- لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی چیست؟

- نسل‌کشی در کامبوج، توسط خمرهای سرخ، نتیجه چه سیاستی است؟

- ارزیابی وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی در روابط انسانی با کدام عقل صورت می‌گیرد؟

- در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، دولت‌های سکولار غربی، از طریق سازمان‌های فراماسونری به چه هدفی رسیدند؟

۱

وابستگی کنش‌های اجتماعی به ویژگی‌های اجتماعی فرهنگی - تکثرگرا - انتقادی - به خدمت گرفتن حرکت‌های پروتستانی و ایجاد سیاست سکولار

۲

شناخت صحیح و توانمند - تفاوت‌های فردی - اجتماعی و «وجه مشترک انسان‌ها» - همانندسازی - انتقادی - تأثیر بر نخبگان سیاسی آن جوامع

۳

توجه به عمق و پیچیدگی پدیده‌های اجتماعی و دشواری فهم آنها - سیاست هویت - تفسیری - تأثیر بر نخبگان سیاسی آن جوامع

۴

دقت به تنوع معانی پدیده‌های اجتماعی و وابستگی به ویژگی‌های فردی - همانندسازی - ابزاری - گسترش جهانی قدرت خود

درس دهم: افق علوم اجتماعی در جهان اسلام

دو انقلاب در یک قرن

۹۹) نظریه میرزای نائینی در مورد مشروطه چه بود و کدام ویژگی جامعه مطلوب، فقه شیعه را قابل تحقق می‌دانست؟ مرجع: سراسری - ۱۳۹۸

۱

مجلس شورا با مشارکت مردم تشکیل می‌شود. - مجلس خبرگان موظف به روی کار آوردن حاکمان عالم و عادل می‌باشد.

۲

آن را نظام مطلوب در زمان غیبت امام معصوم می‌دانست. - حاکمان در مشروطه با کمک مجلس شورا، نظام اسلامی را محقق کنند.

۳

مشروط کردن حاکمان و حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کند. - حاکمان و کارگزاران جامعه عالم و عادل باشند.

۴

گرچه نظام مطلوب در زمان غیبت امام معصوم نیست، ولی بهترین نظام ممکن در شرایط موجود آن روزگار است. - روابط و ساختارهای آن با مشارکت و همراهی مردم، عادلانه باشد.

۱۰۰ پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب، کدام است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۱

- چه کسی بر حمایت مردم از تشکیل مجلس در نظام مشروطه تأکید می‌کرد؟
- در کدام یک از روش‌های جامعه‌شناسی، محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند؟
- چه چیزی، قواعد اقتصادی را با قواعد سیاسی هماهنگ می‌کند؟

- ۱ امام خمینی (ره) - موردی - نهاد اجتماعی
- ۲ شیخ فضل‌الله نوری - کمی - جهان اجتماعی
- ۳ میرزای نائینی - قوم‌نگاری - ساختار اجتماعی
- ۴ سیدجمال‌الدین اسدآبادی - مشارکتی - نظام اجتماعی

۱۰۱ کدام مورد، به‌ترتیب در خصوص آثار و روش «میرزای نائینی»، «ابوریحان بیرونی» و «ابوعلی مسکویه» درست است؟

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۱

- ۱ تبیین نظام مشروطه با استفاده از فقه و توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران و تألیف کتاب «تشبیه‌الامه و تنزیه‌المله» - نگارش «تحقیق ماللهند» با روش تجربی و تفهمی - تألیف کتاب «تجارب‌الأمم» با نگاهی تبیینی
- ۲ تقسیم جوامع با توجه به جوامع زمان خود و جوامع گذشته و تألیف کتاب «منیه‌المزید» - به‌کارگیری روش تبیینی در نگارش «تجارب‌الأمم» - توصیف فرهنگ جامعه‌هند با استفاده از روش عقلی و نگارش «تحقیق ماللهند»
- ۳ طرح مسئله ولایت فقیه با توجه به شرایط اجتماعی قرن بیستم و تألیف کتاب «امالی» - استفاده از روش انتقادی در «تحقیق ماللهند» - رویکرد تجربی و تفهمی در نگارش آثار هشت جلدی خود به نام «منیه‌المزید»
- ۴ تبیین نظام مشروطه با توجه به شرایط اجتماعی و تاریخی جوامع و تألیف کتاب «تنبیه‌الامه و تنزیه‌المله» - تألیف کتاب «تجارب‌الأمم» با استفاده از روش عقلی - رویکرد تبیینی در نگارش «تحقیق ماللهند»

درس ششم: قدرت اجتماعی تغییرات قدرت در گذر زمان

۱۰۲ در مورد قدرت، پاسخ درست کدام است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

- الف: ابزارهای اعمال قدرت، که پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود، آگاهی دارد، کدام‌اند؟
- ب: مهم‌ترین منبع قدرت در جوامع امروزی کدام است و با کدام ابزار قدرت ارتباط نزدیک‌تری دارد؟
- ج: امروزه بیشترین قدرت درون سازمان‌ها متعلق به چه کسانی است؟
- د: سازمان بر اساس کدام ارزش اجتماعی اعمال قدرت می‌کند؟

- ۱ تشویقی و اقناعی - مالکیت با قدرت تشویقی - مالکین و سهامداران - ثروت
- ۲ تنبیهی و تشویقی - سازمان با قدرت اقناعی - مدیران و مشاوران - دانش
- ۳ اقناعی و تنبیهی - شخصیت با قدرت اقناعی - مدیران و سهامداران - دانش
- ۴ سازمانی و تشویقی - سازمان با قدرت تنبیهی - مالکین و مدیران - ثروت

۱۰۳ پاسخ درست پرسش‌های زیر، به‌ترتیب کدام است؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۳

– منظور از «یکپارچگی نظام» در سازمان چیست؟

– در هم ریختن نظم پیشین در حکومت منور الفکران، چه پیامدی داشت؟

– هرگاه نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، چه اتفاقی می‌افتد؟

①

پیوند میان نقش‌ها، واحدها و سازمان‌های اجتماعی مثل رابطه اقتصادی و سیاست – باقی ماندن کشورها در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده – نظام سیاسی با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند.

②

پیوند میان نقش‌ها و گروه‌های انسانی مانند رابطه هم‌کیشان – روی آوردن به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی – نظام سیاسی با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند.

③

پیوند میان افراد و واحدهای اجتماعی مانند رابطه علم و سیاست – مخدوش کردن استقلال اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی – نظام فرهنگی ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند.

④

پیوند میان افراد و گروه‌های انسانی مانند رابطه همکاران و هم‌وطنان – رویارویی مستقیم با باورهای مردم – نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را تأمین می‌کند.

۱۰۴ موارد درست، در بین عبارت‌های زیر کدام‌اند؟

الف: انسداد اجتماعی، بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های اکتسابی تعیین می‌شود.

ب: برخی جهان‌های اجتماعی، حق و باطل بودن پدیده‌ها را به خواست و عمل افراد در موقعیت‌ها، زمان‌ها و مکان‌های مرجع: سراسری- ۱۴۰۳ متفاوت وابسته می‌دانند.

ج: تنوع فرهنگ‌ها، به عقاید و ارزش‌های اساسی آنها برمی‌گردد اما روح و شالوده فرهنگ‌ها یکسان است.

د: در روزگار کنونی، شخصیت با توانایی ترغیب یا ایجاد باور، نزدیکی بیشتری دارد.

ه: وقتی ارزش‌های واسطه‌ای انکار می‌شوند، ارزش‌های غایی نیز فاقد معنا و ارزش می‌شوند.

① «الف» – «ب»

② «ب» – «د»

③ «ج» – «د»

④ «ه» – «ب»

۱۰۵ در جایگاه‌های «الف»، «ب» و «ج» به‌ترتیب کدام مورد قرار می‌گیرد؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۳

منابع یا عوامل قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی
شخصیت	تنبیهی	«ج»
مالکیت	«الف»	ثروت
سازمان	اقتناعی	«ب»

① تشویقی – ثروت – دانش

② اقتناعی – ثروت – قدرت

③ تنبیهی – دانش – ثروت

④ تشویقی – دانش – قدرت

۱۰۶ در جایگاه‌های «ب»، «ج» و «الف» به ترتیب، کدام مورد قرار می‌گیرد؟

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۳

منابع یا عوامل قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی
شخصیت	«الف»	قدرت
مالکیت	«ج»	ثروت
سازمان	اقتناعی	«ب»

① دانش – تشویقی – تنبیهی

② ثروت – تشویقی – اقتناعی

③ دانش – اقتناعی – تنبیهی

④ قدرت – تنبیهی – تشویقی

مطالعه علمی قدرت و سیاست

مرجع: سراسری - ۱۴۰۲

۱۰۷ در بین عبارتهای زیر، کدام موارد نادرست است؟

- الف: قدرت، مجموعه روش‌هایی است که هر واحد اجتماعی برای تحقق اهداف جمعی به کار می‌گیرد.
 ب: در زندگی ما انسان‌ها، نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر نامأنوس می‌توان آنها را کشف کرد.
 ج: ویژگی فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی، تغییر ساختار سیاسی است.
 د: مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند خواب، تأهل، هیجان و ... با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد.
- ۱ «ج» - «د» - «ب» ۲ «د» - «الف» - «ب» ۳ «الف» - «ب» - «ج» ۴ «الف» - «د» - «ج»

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۳

۱۰۸ در بین عبارتهای زیر، موارد نادرست کدام‌اند؟

- الف: امور سیاسی، همواره از انسان‌ها، اطاعت، وفاداری و تصمیم می‌خواهند.
 ب: عملکرد سیاسی کشورهای غربی در چارچوب دولت - ملت‌های جدید شکل گرفت.
 ج: از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل اینکه با بلوک شرق، ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت.
 د: تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها باز می‌گردد از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
 ه: در هر جهان اجتماعی، تأمین نیازهای اجتماعی به کمک پدیده‌های اجتماعی صورت می‌گیرد.
- ۱ «الف» - «ج» - «ه» ۲ «ب» - «د» - «ه» ۳ «ب» - «ج» - «د» ۴ «ه» - «الف» - «ب»

جامعه‌شناسی و مطالعه قدرت

مرجع: خارج از کشور - ۱۴۰۲

۱۰۹ براساس چه دلایلی جامعه‌شناسان انتقادی، رویکردهای تبیینی را محافظه‌کار می‌دانند؟

- ۱ جدایی دانش از ارزش مطرح می‌شود - «دانش» قلمرو «تفسیر» و «ارزش» قلمرو «تبیین» معرفی می‌شود - انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل می‌سازد.
 ۲ داوری درباره ارزش‌ها غیرعلمی قلمداد می‌شود - از پیوند دانش و ارزش سخن به میان می‌آید - پدیده‌های اجتماعی را با ملاک‌های ارزشی (خوب و بد) و هنجاری (باید و نباید) ارزیابی می‌کند.
 ۳ تجویز راه‌حل برای بهتر شدن وضعیت موجود را علمی نمی‌دانند - برای دانش و ارزش دو قلمرو متفاوت و متقابل قائل‌اند - «دانش»، قلمرو کشف و بازخوانی «واقعیت‌ها» و «ارزش»، قلمرو خلق و بازسازی «ارزش‌ها» معرفی می‌شد.
 ۴ کار داوری درباره ارزش‌ها خارج از قلمرو و علوم اجتماعی قرار می‌گیرد - انتقاد از وضعیت موجود، کار علم نیست - «دانش» را قلمرو خلق و بازسازی «ارزش‌ها» و «ارزش» را قلمرو کشف و بازخوانی «واقعیت‌ها» معرفی می‌کنند.

①

پیدایش، قوم و دوام ارزش‌ها در دو قلمرو آرمانی و واقعی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است. ولی در قلمرو حقیقی، ارزش‌ها، مستقل از خواست و تمایل افراد هستند.

②

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی آنها را به قلمرو واقعی خود وارد می‌کنند. حدود قلمرو حقیقی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود.

③

دوام، قوام و پیدایش ارزش‌ها در دو قلمرو حقیقی و آرمانی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است ولی در قلمرو واقعی، ارزش‌ها، مستقل از خواست و تمایل افرادند.

④

از نظر جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو حقیقی جوامع انسانی پدید می‌آیند و جوامع مختلف با ایمان به ارزش‌های حقیقی آنها را به قلمرو واقعی خود وارد می‌کنند و اگر اعمال خود را براساس آنها سامان دهند آنها را به قلمرو آرمانی وارد نموده‌اند.

①

در قلمرو حقیقی، ارزش‌ها، براساس آگاهی یا جهل مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آنها تعیین نمی‌شود - اما در قلمرو آرمانی و واقعی، پیدایش، دوام و قوام ارزش‌ها، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است.

②

ارزش‌های حقیقی، براساس آگاهی یا جهل مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آنها تعیین می‌شود - در دو قلمرو آرمانی و واقعی، پیدایش، دوام و قوام ارزش‌ها، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است.

③

اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و حقیقی جامعه خود را کاهش می‌دهند. - حدود قلمرو حقیقی و آرمانی از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت است.

④

جوامع مختلف با ایمان به ارزش‌های حقیقی آنها را به قلمرو واقعی خود وارد می‌کنند و اگر اعمال خود را براساس آنها سامان دهند آنها را به قلمرو آرمانی وارد نموده‌اند.

چگونگی رفع اختلافات اجتماعی

①

وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت‌های اخلاقی قلمداد می‌شده است - خود قدرت صرف‌نظر از اینکه وسیله تحقق اهداف و غایات اخلاقی باشد، مستقلاً دارای اهمیت شده است.

②

در رفع اختلاف‌ها و تضادها میان افراد و گروه‌ها استفاده می‌شد - بیشتر با آرمان پیروزی، موفقیت و تسلط ارزیابی گردیده و با غایت و هدف سعادت و فضیلت داوری می‌گردد.

③

بیشتر مردم دستیابی به قدرت را از اهداف خود نمی‌دیدند - جهت رفع اختلاف و تضادها میان افراد و گروه‌هایی که با هم زندگی می‌کنند، پدید می‌آید.

④

صرف‌نظر از اینکه وسیله تحقق اهداف و غایات اخلاقی باشد مستقلاً دارای اهمیت بود - مسئله اصلی سیاست و جوهر آن نیست.

۱۱۳ کدام پاسخ در رابطه با مطالب مطرح‌شده، به‌ترتیب درست است؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۳

- مسائل جهان اسلام را از نوع مشکلاتی می‌دانستند که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود.

- امروزه، با هیچ مقوله عینی و محسوس مترادف نیست.

- تفکری که به مالکیت خصوصی اعتقاد ندارد.

- انتقال جنگ پس از فروپاشی بلوک شرق، توسط نظریه‌پردازان غربی، به کدام طرف بود؟

- ۱ رویکرد نسل اول روشنفکران - سیاست - کمونیسم - انتقال محورهای عملیات جنگ از کشورهای غربی به فرهنگ و تمدن مناطق تحت سلطه جهان غرب
- ۲ دیدگاه نخستین بیدارگران اسلامی - سیاست - کمونیسم - انتقال محورهای عملیاتی جنگ از کشورهای غربی به فرهنگ و تمدن مناطق نیمه‌پیرامونی
- ۳ تفکر منورالفکران در جوامع اسلامی - قدرت - مارکسیسم - رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری
- ۴ نگرش نسل دوم روشنفکران نسبت به جوامع خود و جهان اسلام - عمل سیاسی - سوسیالیسم - تداوم جنگ سرد بین مناطق پیرامونی

۱۱۴ پاسخ درست به‌ترتیب کدام است؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۳

- دو وجه یا بُعد اصلی سیاست، کدام است؟

- چه موقع دوام هویت فرهنگی، با چالش‌هایی مواجه می‌شود؟

- جریان اجتماعی «روشنفکران»، چگونه شکل گرفت؟

- ۱ تدبیر و تنظیم امور با رعایت قدرت و ضمانت اجرای قانون که نیازمند دانش است - زمانی که ارزش‌ها و آرمان‌ها، ثابت و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند - با شکل‌گیری منورالفکران
- ۲ رعایت قانون با اتکا به قدرت و اجرای قانون به اتکای عقل - هنگامی که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند مورد تردید قرار گیرند - به موازات بیدارگران اسلامی
- ۳ تنظیم قانون به پشتوانه دانش و اجرای قانون براساس فضیلت‌های اخلاقی - موقعی که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد - با قدرت حاکمان سکولار در کشورهای اسلامی
- ۴ تدبیر و تنظیم امور که امروزه به قانون کاهش یافته و ضمانت اجرای قانون که نیازمند قدرت است - هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند - با شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی.

درس دهم: افق علوم اجتماعی در جهان اسلام ویژگی‌ها و ظرفیت‌های علوم اجتماعی جهان اسلام

مرجع: سراسری- ۱۴۰۰

۱۱۵ به‌ترتیب علت پیدایش هریک از موارد زیر چیست؟

الف) استفاده از منابع عقلانی و وحیانی در تبیین‌های علمی جهان اسلام

ب) سرعت بخشیدن به انباشت ثروت سرمایه‌داران

پ) هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی

ت) حاشیه‌نشینی

- ۱ توجه به عقل در معنای عام - تداوم انتقال ثروت به کشورهای غربی - استفاده از روش‌های تجربی و دستیابی به نتایج علمی و پیش‌بینی وقوع پدیده‌ها - مرکز، پیرامون
- ۲ محدود نشدن به شناخت تجربی - صنعت - دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل‌پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی - بحران زیست‌محیطی
- ۳ عدم ساماندهی همه عرصه‌های علمی توسط عقلانیت - کاهش قدرت چانه‌زنی - تنوع و تفاوت معنای پدیده‌های اجتماعی و غیرقابل‌پیش‌بینی بودن - فقر و غنا
- ۴ اخذ این تفاسیر از فلسفه یونان - تک محصولی شدن - امکان‌پذیر نبودن مطالعه عمق و پیچیدگی کنش‌های اجتماعی - بحران اقتصادی

مرجع: سراسری- ۱۴۰۰

۱۱۶ عبارت درست در رابطه با «ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام»، کدام است؟

- ۱ علم اجتماعی جهان اسلام از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده خواهد کرد.
- ۲ علم اجتماعی جهان اسلام به تبیین وضعیت موجود جهان اسلام، دربارهٔ وضعیت مطلوب و آرمانی جامعهٔ اسلامی پرداخته و دربارهٔ جامعهٔ جهانی داورى نمی‌کند.
- ۳ عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام در تبیین‌های علمی بدون استفاده از حس و تجربه، با استفاده از وحی و عقل به ساماندهی می‌پردازد.
- ۴ عقلانیت در جهان اسلام به‌رغم تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشن‌گرانهٔ خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان می‌گیرد.

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۰

۱۱۷ علوم اجتماعی اندیشمندان مسلمان، چه ویژگی‌هایی دارد؟

- ۱ برای داورى دربارهٔ ارزش‌ها، از ظرفیت عقل نظری و عملی و وحی بهره می‌برند و تبیین و تفسیر و تجویز استدلال‌های ویژهٔ خود را دارند و در هر سه سطح، پژوهشگر اجتماعی به‌دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.
- ۲ از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کنند و تبیین را به تبیین تجربی محدود می‌دانند و از ظرفیت جهان شمول عقل نظری و عقل عملی و وحی کمک می‌گیرند.
- ۳ از ظرفیت جهان شمول عقل نظری و عقل عملی و وحی برای داورى ارزش‌ها کمک می‌گیرند و تفسیر را نوعی تبیین و استدلال عقلی نمی‌دانند.
- ۴ تفسیر و تبیین را در تقابل با هم می‌بینند و در همهٔ سطوح، پژوهشگر اجتماعی به‌دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

مرجع: سراسری- ۱۴۰۱

۱۱۸ کدام مورد دربارهٔ «عقل نظری» درست است و در خصوص «عقل عملی» درست نیست؟

- ۱ علمی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعیات را به وجود می‌آورد - ارزش‌ها و آرمان‌ها را شناسایی می‌کند.
- ۲ واقعیت‌هایی مانند ارزش‌ها و آرمان‌ها را شناسایی می‌کند - خوبی عدالت و بدی ظلم با این عقل شناسایی می‌شود.
- ۳ واقعیت‌هایی را که با آگاهی و ارادهٔ انسان به وجود می‌آیند، شناسایی می‌کند - این نوع عقل، علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد.
- ۴ عقل نظری واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و ارادهٔ انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند - قانون جاذبهٔ زمین با عقل عملی شناخته می‌شود.

مرجع: خارج از کشور- ۱۴۰۱

۱۱۹ کدام مورد در خصوص «عقل نظری» درست است و دربارهٔ «عقل عملی» درست نیست؟

- ۱ این عقل، علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد - شناسایی واقعیت‌هایی مانند ارزش‌ها و آرمان‌ها با این عقل صورت می‌گیرد.
- ۲ در طبیعت و جامعه هیچ رخدادی، خودبه‌خودی و بدون علت رخ نمی‌دهد - قانون علیت در فلسفه با این عقل شناخته می‌شود.
- ۳ هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از حکمت و عدالت روی سعادت دنیوی و اخروی را نخواهد دید و با این عقل ارزش‌ها و آرمان‌ها شناسایی می‌شود.
- ۴ واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و ارادهٔ انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند - هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از شجاعت و عدالت، روی سعادت دنیوی و اخروی را نخواهد دید.

۱۲۰ موارد زیر به‌ترتیب در مورد کدام اندیشمند صدق می‌کند؟

مرجع: سراسری- ۱۴۰۲

- خطرات سلطهٔ فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را مطرح کرده است.
- دربارهٔ هنجارها، نحوهٔ رفتار و سبک زندگی کنشگران سخن می‌گوید.
- «نظریهٔ نوگرایی اسلامی» را مطرح کرد.
- جهان متجدد در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر عالم گام برمی‌دارد.

۱ امام موسی صدر - ارسطو - ابن‌خلدون - دورکیم	۲ ابوریحان بیرونی - ابن‌خلدون - فارابی - دورکیم
۳ ابن‌خلدون - فارابی - ابوریحان بیرونی - ماکس وبر	۴ سید جمال‌الدین اسدآبادی - فارابی - طه عبدالرحمن - ماکس وبر

۱۲۱ در ارتباط با اندیشمندان، نظریات و روش آنها، پاسخ درست کدام است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۳

- کدامیک در رابطه با جامعه‌شناسی ماکس وبر و تفکرات او درست نیست؟

- چه کسی به پژوهش‌های زبان‌شناختی و نقد سکولاریسم می‌پرداخت؟

- فارابی «جامعه‌ای را که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند» چه نامیده است؟

- این نظر از چه کسی است؟ «اگر حکومت‌گران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت نیز مجازات طبیعی خود را ببیند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد»

① علم را محدود به علم تجربی می‌دانست - علامه طباطبایی - ضائیه - مالتوس

② فقط به توصیف آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی می‌پردازد - ابوعلی مسکویه - جاهله - ریکاردو

③ جامعه‌شناس می‌تواند به نقد و اصلاح آرا و ارزش‌ها و عقاید یک حزب سیاسی بپردازد - طه عبدالرحمن - جاهله - ریکاردو

④ پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد - طه عبدالرحمن - فاسقه - مارکس

۱۲۲ به ترتیب کدامیک ویژگی علوم اجتماعی جهان اسلام نیست و کدامیک کارکرد علوم اجتماعی جهان اسلام است؟ مرجع: سراسری - ۱۴۰۳

① تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند - راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را شناسایی می‌کند.

② تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند - درباره ارزش‌ها، هنجارها و آرمان‌های فرهنگ‌های مختلف می‌تواند داوری کند.

③ توان تبیین و شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی را دارد - از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده می‌کند.

④ توان تبیین و شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی را دارد - قدرت فهم، تفسیر و توصیف پدیده‌های اجتماعی را دارد.

۱۲۳ هر یک از موارد زیر، به ترتیب، توسط کدام اندیشمند مطرح شده است؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۳

- در دسته‌بندی از انواع حکومت‌ها، از «حکومت آریستوکراسی» نام برد.

- امروزه در تحقیقات مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی، روش او متداول شده است.

- با روش تبیینی، می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی تشخیص دهد.

- «نظریه مقاومت» را مطرح کرد.

① ارسطو - فارابی - هورن - طه عبدالرحمن

② فارابی - ابوریحان بیرونی - لمبروزو - میرزای نائینی

③ ارسطو - ابوریحان بیرونی - لمبروزو - طه عبدالرحمن

④ فارابی - ابن خلدون - فیلیپ زیمباردو - علامه طباطبایی

①

از این عقل برای فهم دیگران و ارتباط با آنان یا معنابخشی به زندگی اجتماعی مدد می‌گیرند - در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای اصلاح یک رابطه ظالمانه استفاده می‌کند - با کمک این عقل، قانون علیت در فلسفه شناخته می‌شود.

②

با کمک این عقل وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کنند - عوامل بیکاری در اقتصاد به کمک این عقل درک می‌شود - واقعیت‌هایی را که از طریق آگاهی و اراده انسان به دست می‌آیند، شناسایی می‌کند.

③

دربارۀ ارزش‌های فردی و اجتماعی داوری می‌کند - معنای برخاستن یک فرد در جمع با کمک این عقل فهمیده می‌شود - هم عالمان در دانش عمومی از آن استفاده می‌کنند و هم عموم مردم در دانش علمی از آن بهره می‌برند.

④

انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد - وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کند - هم عالمان در دانش علمی از آن استفاده می‌کنند و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند.

هر یک از موارد زیر، به ترتیب توسط کدام اندیشمند مطرح شده است؟ ۱۲۵

- نظریۀ «کنش دینی» را مطرح کرد.

- در دسته‌بندی از انواع حکومت‌ها از «حکومت استبدادی» نام برد.

- امروزه در تحقیقات مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی، روش او متداول شده است.

- آزمایش او، در ایجاد یک زندان ساختگی، مثال خوبی از کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی بود.

② طه عبدالرحمن - ارسطو - ابوریحان بیرونی - فیلیپ زیمباردو

① علامه طباطبایی - فارابی - ابن خلدون - فیلیپ زیمباردو

④ میرزای نائینی - ارسطو - فارابی - هورن

③ طه عبدالرحمن - فارابی - ابوریحان بیرونی - لمبروزو

عبارت درست در رابطه با عقل انتقادی، عام و خاص، به ترتیب، کدام است؟ ۱۲۶

①

معنای برخاستن یک فرد در جمع با کمک این عقل فهمیده می‌شود - هم عالمان در دانش عمومی از آن استفاده می‌کنند. و هم عموم مردم در دانش علمی از آن بهره می‌برند - دربارۀ ارزش‌های فردی و اجتماعی داوری می‌کند.

②

در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای اصلاح یک رابطه ظالمانه استفاده می‌کند - با کمک این عقل، قانون علیت در فلسفه شناخته می‌شود - از این عقل برای فهم دیگران و ارتباط با آنان یا معنابخشی به زندگی اجتماعی مدد می‌گیرند.

③

وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کند - هم عالمان در دانش علمی از آن استفاده می‌کنند. و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند - انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.

④

عوامل بیکاری در اقتصاد به کمک این عقل درک می‌شود - واقعیت‌هایی را که از طریق آگاهی و اراده انسان به دست می‌آیند، شناسایی می‌کند با کمک این عقل وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کنند.

پاسخنامه تشریحی

۱. گاهی در جامعه میان دانش عمومی و دانش علمی تعارض‌هایی پدید می‌آید. اعضای جامعه برای حل این تعارض‌ها تلاش می‌کنند. حل تعارض‌ها گاهی با دست‌برد داشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید انجام می‌شود.

۲. دانش عمومی، گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست. ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم، بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.

– کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد، آسیب‌ها و اشکالاتی که به شناخت عمومی راه پیدا کرده باشند را شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند تا از حقایق موجود در شناخت عمومی دفاع کند.

۳. دانش‌ها نه کشف و بازخوانی واقعیت، بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. رویکرد اول برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانش از جمله دانش تجربی می‌داند.

۴. شکل مذکور در سؤال، مربوط به دیدگاه دوم درباره رابطه بین دانش عمومی و دانش علمی است. در این رویکرد، دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

۵. گاهی میان «دانش عمومی» و «دانش علمی» یک جهان اجتماعی تعارض‌هایی پدید می‌آید. اعضای جهان اجتماعی، برای حل این تعارض‌ها، تلاش می‌کنند. تعارض‌ها، گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند درباره حق و باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌ها جهان‌های اجتماعی داوری کند. یکی از مهم‌ترین انتقادهای به خودمدراری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند.

۶. به ترتیب: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه (۱): فواید علوم اجتماعی – فواید علوم اجتماعی

گزینه (۲): فواید نظم اجتماعی – فواید نظم اجتماعی

گزینه (۳): فواید نظم اجتماعی – فواید علوم اجتماعی

گزینه (۴): فواید علوم اجتماعی – فواید علوم اجتماعی

۷. بحران بوپال در هند نمونه‌هایی از بحران‌های زیست‌محیطی در این دو قرن است.

نقطه ضعف جامعه‌شناسی انتقادی ناتوانی در ارائه معیارهای جهان‌شمول برای رفع منازعات هویتی است.

دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آنها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.

۸. بررسی گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۱: درست – درست

گزینه ۲: نادرست (علوم انسانی کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند). – نادرست (قواعد اجتماعی امکان مشارکت ما را در زندگی اجتماعی فراهم می‌کنند).

گزینه ۳: نادرست (قواعد اجتماعی امکان مشارکت اجتماعی را فراهم می‌سازد) – نادرست (علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها کمک می‌کند).

گزینه ۴: درست – نادرست (علوم اجتماعی به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند).

۹. به ترتیب: ۱ ۲ ۳ ۴

– مطالعه و نظم اجتماعی – نقطه قوت جامعه‌شناسی تبیینی

– تلاش برای خارج شدن از محدودیت‌های علم تجربی – ویژگی جامعه‌شناسی انتقادی

– ناتوانی مطالعه و بررسی موضوع قدرت سیاسی – ضعف جامعه‌شناسی تفسیری و همین‌طور تبیینی

۱۰. استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم شکل گرفت.

منورالفکران همزمان با استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی به وجود آمدند.

هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

شاهکارهای هنری، انقلاب‌ها، اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود فراتر می‌رود.

۱۱. کنش انسان را نمی‌توان با روش تجربی تحلیل کرد؛ زیرا اگرچه حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند، ولی روش تجربی توان فهم معانی کنش انسان‌ها را ندارد. بنابراین مطالعه کنش اجتماعی فقط به روش تجربی، سه پیامد به همراه دارد: ۱- رکود اراده‌ها ۲- سقوط ارزش‌ها (اخلاق‌گریزی) ۳- افول معانی

۱۲. نادیده گرفتن کنش، نادیده گرفتن ویژگی‌های آن است و پیامدهای آن رکود اراده‌ها، افول معانی، سقوط ارزش‌ها و به تبع آن اخلاق‌گریزی است.

۱۳. رویکرد تبیینی، با استفاده از روش‌های کمی به دنبال پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی است، گرایش افراطی به فضای مجازی یک مسئله اجتماعی است.

* مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های یارانه‌ای رابطه وجود دارد.

– در رویکرد تفسیری، از روش‌های تجربی استفاده می‌شود و جامعه‌شناس از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌کند و به دنبال متهم آن‌هاست. اگر تغییرهای جوانان و نوجوانان را در نظر بگیریم، متوجه خواهیم شد که عامل اصلی گرایش این کاربران به اینترنت و بازی‌های یارانه‌ای، فضای استفاده از این ابزار است. بیشتر جوانان و نوجوانان استفاده هرچه بیشتر

از این‌ها را به روز بودن، سرگرمی، هیجان، آزادی و توانایی معنا می‌کنند. این قبیل معانی و انگیزه‌ها، عوامل اصلی حضور افراطی جوانان و نوجوانان در فضای مجازی است.

– رویکرد انتقادی از پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌کند اما نمی‌تواند حقیقت و فضیلتی را کشف کند و این رویکرد به ارزیابی و داوری پدیده‌ها می‌پردازد و معتقد است که

اعتیاد به فضای مجازی برای جوانان خطرناک است و آن‌ها را از فضای واقعی زندگی جدا می‌کند.

۱۴) ۱ ۲ ۳ ۴ رکود اراده‌ها؛ کنش اجتماعی، ارادی است، اما جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها و ارزش و اخلاق را نادیده می‌گیرد.

– اقتصاد وابسته به نفت در آمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند و باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است، دولت بزرگی به وجود می‌آید می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و رواج کسب و کار، افزایش دهد.

– در زندگی روزمره بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید، زیرا به نظم هم عادت کرده‌ایم.

۱۵) ۱ ۲ ۳ ۴ – رویکرد تبیینی، با استفاده از روش‌های کمی به دنبال پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی است، گرایش افراطی به فضای مجازی یک مسئله اجتماعی است.

* مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد و به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد.

– در رویکرد تفسیری، از روش‌های تجربی استفاده می‌شود و جامعه‌شناس از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌کند و به دنبال باطن آنهاست. اگر تغییر جوانان و نوجوانان را در نظر بگیریم، متوجه خواهیم شد که عامل اصلی گرایش این کاربران به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، فضای استفاده از این ابزار است. بیشتر جوانان و نوجوانان استفاده هرچه بیشتر از این‌ها را به روز بودن، سرگرمی، هیجان، آزادی و توانایی معنا می‌کنند. این قبیل معانی و انگیزه‌ها، عوامل اصلی حضور افراطی جوانان و نوجوانان در فضای مجازی است.

– رویکرد انتقادی از پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌کند، اما نمی‌تواند حقیقت و فضیلت را کشف کند. این رویکرد به ارزیابی و داوری پدیده‌ها می‌پردازد و معتقد است که اعتیاد به فضای مجازی برای جوانان خطرناک است و آنها را از فضای واقعی زندگی جدا می‌کند.

۱۶) ۱ ۲ ۳ ۴ – نمادها: پدیده اجتماعی

– برگزاری جشن‌های زیبایی در روزگار ما: تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده

– نهاد تصمیم‌گیرنده برای حل مشکل جمعیت: سیاست

– ساختن مجسمه داوود توسط میکال آئز: رنسانس

۱۷) ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست – درست – نادرست (جامعه‌شناسی تفسیری و انتقادی)

گزینه «۲»: درست – درست – درست

گزینه «۳»: درست – نادرست (جامعه‌شناسی تفسیری) – نادرست (جامعه‌شناسی انتقادی)

گزینه «۴»: درست – نادرست (جامعه‌شناسی تفسیری) – درست

۱۸) ۱ ۲ ۳ ۴ – موجب شد تا اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود، رونق یابد.

– تغییرات عمیق و کلان را تحول اجتماعی می‌گویند.

– کنش اجتماعی ارادی است، اما جامعه‌شناسی تبیینی، با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد. تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود، افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان و ارزش‌هایی است صرفاً آن را رعایت کنند. به علاوه، این تأکید موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

– جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند، مثلاً جهان متجدد بر اساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند.

۱۹) ۱ ۲ ۳ ۴ انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابل با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند.

اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین اینکه چه کسی از نژاد برتر برخوردار است و برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده‌اند.

احترام به قانون یک کنش اجتماعی است.

جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد ترس و اجبار می‌داند.

۲۰) ۱ ۲ ۳ ۴ با اینکه فضای مجازی معنای به‌روز بودن را در خود دارد ولی سبب می‌شود که فرد کاربر از زمان و مکان خودش جدا شود، با وجود دسترسی به مطالب زیاد و متنوع از دسترسی به مطالب مهم محروم گردد، با وجود آزادی و قدرت تحت کنترل قرار گیرد و با وجود سرگرم شدن سطحی شود.

۲۱) ۱ ۲ ۳ ۴

۲۲) ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی عبارات نادرست:

عبارت دوم: باید به زمینه‌های فرهنگی که کنشگر براساس آنها عمل می‌کند، راه یافت.

عبارت سوم: بسیاری از جوامع غیرغربی در رویارویی با جهان غرب، به دلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند.

عبارت چهارم: بلوک شرق تنها رقیب بلوک غرب نبود.

۲۳) ۱ ۲ ۳ ۴ تعیین توقعات و انتظارات از دیگران: نظم اجتماعی

پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها: تنوع و تکثر معانی

رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای صنعتی وابسته به تسلیحات نظامی: جنگ سرد

روبه‌رو شدن جهان اجتماعی با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس و ناامیدی: عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد

۲۴) ۱ ۲ ۳ ۴ قوم‌نگاری یکی از روش‌های کیفی است. در این روش پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آنها را دارد، زندگی می‌کند؛ خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار می‌دهد و کنش‌هایشان را تجربه می‌کند تا آنها را بهتر بشناسد.

۲۵) ۱ ۲ ۳ ۴ منظور از تبیین، بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است. تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.

۲۶ ۱ ۲ ۳ ۴

تشریح عبارت‌های نادرست:

در جهان اجتماعی، بُعد ذهنی پدیده‌ها اهمیت بسیاری دارد.

از پایان قرن بیستم با افول تجربه‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت شناختی شده است.

تبیین، دانش جهان شمول (قوانین همه‌جایی و همیشگی) و تفسیر، دانش محلی (اینجایی و اکنونی) است.

۲۷ ۱ ۲ ۳ ۴

منظور از موقعیت اجتماعی هم‌جایی است که فرد در جامعه یا گروه‌های اجتماعی دارد.

لباس پوشیدن ما در موقعیت‌های مختلف، متفاوت است؛ ما در پوشیدن لباس، دیگران را در نظر می‌گیریم. با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی، به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود.

رویکرد تفسیری معتقد است که برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت.

۲۸ ۱ ۲ ۳ ۴

ماکس وبر معتقد بود که جهان متجدد فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای بشر ایجاد کرده است.

فارابی در توصیف مدینه تغلب اعتقاد دارد زمانی که مردم، شیفته غلبه بر اقوام و علل دیگر باشند با یکدیگر همکاری می‌کنند.

به اعتقاد مارکس، چالش‌های جامعه سرمایه‌داری فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

مارکس وبر معتقد بود که اگر جامعه‌شناسی درباره درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند از دایره علم خارج می‌شود و با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

۲۹ ۱ ۲ ۳ ۴

فعالیت و خلاقیت کنشگران، موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجه آن، پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی می‌شود.

علوم اجتماعی جهان اسلام از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده خواهد کرد، ولی تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند.

منعت، عنصری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشد.

بحران زیست‌محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت ولی به‌تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع یا یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون مهاجرت، حاشیه‌نشینی و ... منجر شد.

۳۰ ۱ ۲ ۳ ۴

اگر محقق بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی مثلاً یک فرد یا یک نهاد اجتماعی را مطالعه کند، از مطالعه موردی استفاده می‌کند.

غرب‌زدگی، مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی برای جهان غرب است.

بحران‌های اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی هستند.

۳۱ ۱ ۲ ۳ ۴

علت فراهم کردن امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر: وابستگی کشورهای استعمارزده

علت پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف: خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی

علت محروم شدن فرهنگ‌ها از علوم مبتنی بر فرهنگ‌های دینی: بازنگری و ارزیابی هویت خود از نگاه غرب

۳۲ ۱ ۲ ۳ ۴

با افول علوم عقلانی و وحیانی، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود و داوری درباره این امور به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی به‌صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند.

در قرن بیستم نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت و زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد.

کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود، فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب معنا می‌کردند.

۳۳ ۱ ۲ ۳ ۴

۳۴ ۱ ۲ ۳ ۴

برخی تفاوت‌ها، تفاوت‌های اسمی نامیده می‌شوند و نمی‌توان افراد را بر اساس این تفاوت‌ها رتبه‌بندی کرد. مثلاً برخی افراد سفیدپوست و برخی رنگین‌پوست هستند. این دو گروه از نظر رنگ پوست متفاوت‌اند، اما هیچ‌کدام بر دیگری برتری ندارند؛ یا زن و مرد از نظر جنسیت با یکدیگر متفاوت‌اند، اما هیچ‌کدام بر دیگری برتری ندارند.

برخی تفاوت‌ها مانند تفاوت در قد، هوش، ثروت و تحصیلات، تفاوت‌هایی رتبه‌ای نامیده می‌شوند و می‌توان افراد را بر اساس این تفاوت‌ها رتبه‌بندی کرد؛ یعنی برخی افراد کمتر و برخی بیشتر از این ویژگی‌ها برخوردارند.

نابرابری‌ها، خود دوگونه‌اند. برخی نابرابری‌ها طبیعی هستند، مانند نابرابری افراد در قد و ضریب هوشی؛ اما برخی نابرابری‌ها مانند نابرابری در تحصیلات و ثروت، اجتماعی‌اند؛ یعنی در جامعه ایجاد می‌شوند.

بنا بر توضیحات فوق، ضریب هوشی: تفاوت طبیعی رتبه‌ای/ ثروت: تفاوت اجتماعی/ جنسیت: تفاوت طبیعی اسمی/ دانش: تفاوت اجتماعی رتبه‌ای است.

۳۶ ۱ ۲ ۳ ۴

سفيدپوست (رنگ پوست): تفاوت اسمی

وضعیت اقتصادی مرفه: تفاوت رتبه‌ای (نابرابری اجتماعی)

ضریب هوشی: تفاوت رتبه‌ای (نابرابری طبیعی)

ناتوانی در عضویت در هیئت مدیره: تفاوت رتبه‌ای (نابرابری اجتماعی)

۳۷ ۱ ۲ ۳ ۴

در دیدگاه مخالفان قشربندی (مدل کمونیستی) اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت، بدین ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت.

در دیدگاه طرفداران عدالت اجتماعی، دولت تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی تدابیری بیندیشد؛ مثلاً از ثروتمندان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند.

اندیشمندانی که مخالف قشربندی هستند (مدل کمونیستی)، معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و به‌دست انسان‌ها پدید آمده است.

۳۸) ۱ ۲ ۳ ۴ تشریح عبارت‌های نادرست:

– وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، **نهادهای اجتماعی** آشکار می‌شوند.

– برخی از هم‌تغییری‌ها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آنها را با روش کمی و آماری مطالعه کرد.

۳۹) ۱ ۲ ۳ ۴ در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان

نماید. بدین منظور دولت به نمایندگی از جامعه موظف است، نیازهای ضروری همه افراد مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین نماید. دولت نیز تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی تدابیر بیشتری بیندیشد. این رویکرد نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق. نه اجرای عدالت را به‌دست نامرئی بازار می‌سپارد و نه دخالت همه‌جانبه دولت را می‌پذیرد.

۴۰) ۱ ۲ ۳ ۴

از نظر طرفداران عدالت اجتماعی، رویکرد موافقان قشربندی اجتماعی (لیبرالی)، عادلانه نیست، زیرا این واقعیت را نادیده می‌گیرد که افرادی که در طبقه اجتماعی پایین متولد می‌شوند حتی با داشتن شایستگی و تلاش برابر با افرادی که در طبقه بالا متولد می‌شوند، به‌سادگی امکان رقابت با این افراد را ندارند.

آنها معتقدند در رویکرد لیبرالی (اول)، نقطه آغاز رقابت عادلانه نیست و این رویکرد به‌دلیل ناعادلانه بودن، با فطرت انسانی سازگار نیست و در نتیجه به شکست می‌انجامد.

۴۱) ۱ ۲ ۳ ۴ – در رویکرد عادلانه (طرفداران عدالت اجتماعی)، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود، اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید.

– مخالفان قشربندی اجتماعی، عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد.

– طرفداران قشربندی اجتماعی چنین می‌پندارند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند.

۴۲) ۱ ۲ ۳ ۴ قشربندی در همه زمان‌ها و مکان‌ها؛ مدل لیبرالی

عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند؛ مدل کمونیستی

خواهان از میان برداشتن قشربندی هستند؛ مدل کمونیستی

مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود؛ عدالت اجتماعی

۴۳) ۱ ۲ ۳ ۴ – نابرابری‌های اجتماعی، نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند؛ مدل لیبرالی

– عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که عدالت با توزیع برابر ثروت برقرار می‌شود؛ مدل کمونیستی

– قشربندی اجتماعی، توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به دست آنها است؛ مدل کمونیستی

– دولت از ثروتمندان مالیات بگیرد؛ مدل عدالت اجتماعی

۴۴) ۱ ۲ ۳ ۴ حمایت دولت‌ها از افراد کم‌درآمد و رقابت افراد براساس توانایی و شایستگی؛ طرفداران عدالت اجتماعی

برده بودن دهقانان در نظام فئودالی؛ طرفداران قشربندی اجتماعی (رویکرد لیبرالی)

برقراری عدالت با توزیع برابر ثروت؛ مخالفان قشربندی اجتماعی (رویکرد کمونیستی)

۴۵) ۱ ۲ ۳ ۴

۴۶) ۱ ۲ ۳ ۴ – جامعه‌شناسی تبیینی: روش مطالعه پدیده‌های طبیعی و اجتماعی یکسان است (حسی و تجربی) و جامعه‌شناسان با شناخت نظم اجتماعی، به انسان قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهند، بنابراین برای مطالعه اعتیاد آن را به‌عنوان یک پدیده اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی مطالعه می‌کنند و سعی در کنترل آن دارند.

– جامعه‌شناسی تفسیری: در این دیدگاه بر روش تفسیری تأکید می‌شود؛ اما همچنان علم به علوم تجربی محدود است. از این‌رو فقط امکان توصیف پدیده‌های اجتماعی وجود دارد و امکان دآوری درباره آنها فراهم نیست، بنابراین برای مطالعه اعتیاد، فهم رفتار معتادان و توصیف آنها را در پیش می‌گیرد.

– جامعه‌شناسی انتقادی: در این دیدگاه علاوه بر روش‌های تجربی و تفهیمی سطوح دیگری از شناخت نیز به‌رسمیت شناخته می‌شود. بنابراین امکان دآوری ارزشی و هنجاری و عبور از وضع موجود به‌سوی وضعیت مطلوب فراهم است، لذا برای مطالعه پدیده اعتیاد، هم امکان فهم وجود دارد و هم امکان دآوری ارزشی و هنجاری.

۴۷) ۱ ۲ ۳ ۴ – جامعه‌شناسی تبیینی: مطالعه پدیده طلاق به‌منظور پیش‌بینی روند و چگونگی کنترل آن در جامعه

– جامعه‌شناسی تفسیری: ورود به جمع کسانی که طلاق گرفته‌اند و تلاش در جهت فهم عقاید و رفتارهای آنها

– جامعه‌شناسی انتقادی: فهم پدیده طلاق و دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای آن

۴۸) ۱ ۲ ۳ ۴ – جامعه‌شناسی انتقادی به توصیف و تبیین پدیده‌های اجتماعی بسنده نمی‌کند بلکه به دآوری ارزشی پدیده‌های مورد مطالعه می‌پردازد و آن را با ملاک‌های ارزشی و هنجاری ارزیابی می‌کند.

– جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

۴۹) ۱ ۲ ۳ ۴ – هدف جامعه‌شناسی تفسیری، معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی است.

– جامعه‌شناسی و رویکرد انتقادی هیچ‌گونه حقیقت و فضیلتی را کشف نمی‌کند، تا بر اساس آنها به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد.

۵۰) ۱ ۲ ۳ ۴ از منظر جامعه‌شناسی تبیینی برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود توان‌اترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

– رویکرد انتقادی می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارد و این نقش را در نقد روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌بیند و انتظار دارد علوم اجتماعی با تشخیص و افشای سلطه در محاسبات انسانی، به رهایی انسان کمک کند.

– روش رویکرد تفسیری، تفسیر نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آنها است.

– رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند.

۵۱) ۱ ۲ ۳ ۴ – جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند برای دفاع از اراده افراد و فرهنگ‌ها نباید اراده فرد یا گروهی بر فرد یا گروهی دیگر تحمیل شود.

– جامعه‌شناسی انتقادی، عدالت اجتماعی را تحسین می‌کند و برای کمترین آن راه‌حلی تجویز می‌کند.

۵۲) ۱ ۲ ۳ ۴ – طبقه سوم در جوامع فئودالی، طبقه‌ای از مردم عادی بودند که نه اشراف بودند و نه رعیت، این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود ولی به‌علت فواید و کارکردهایی که داشت تحمل می‌شد.

– به اعتقاد جامعه‌شناسان انتقادی، گاهی معنا، ارزش‌ها و ساختارهایی که گروه یا قومی می‌سازند، گروه یا قوم دیگری را زیر سلطه درمی‌آورد و سرکوب می‌کند.

– نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم. نظم اجتماعی باعث می‌شود که شما بدانید چه توقعات و انتظاراتی می‌توانید از دیگران داشته باشید و اتفاقات غیرمنتظره شما را از همکاری با دیگران باز ندارند.

(۵۳) ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی عبارات نادرست:

– عبارت سوم: با تغییرات و تفاوت‌هایی که در جهان اجتماعی به‌وجود می‌آید، از افول یا رشد اقتصاد و ... هویت جهان اجتماعی تغییر نمی‌کند (حفظ می‌شود).

– عبارت چهارم: بیداری اسلامی، تغییر موقعیت ملت‌ها و کشورهای پیرامونی در نظام جهانی سلطه را هدف نهایی خویش نمی‌بیند.

(۵۴) ۱ ۲ ۳ ۴ عبارات اول و سوم: انتقادی

عبارت‌های دوم و چهارم: تبیینی

(۵۵) ۱ ۲ ۳ ۴ – ضروری دانستن یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی: رویکرد جامعه‌شناسی انتقادی

– قابل پیش‌بینی نمودن کنش‌های ما برای دیگران: فایده قواعد اجتماعی

– باطل بودن نظریه پایان تاریخ فوکویاما: موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش

(۵۶) ۱ ۲ ۳ ۴ عبارت اول و دوم: ایجاد ارتباط میان پدیده و تاکید بر نظم مربوط به رویکرد تبیینی است.

عبارت سوم: جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند گاهی جهان اجتماعی و ساختارهای آن که به دست خود انسان‌ها ایجاد شده‌اند، سازندگان خود را زیر سلطه درمی‌آورند.

عبارت چهارم: رویکرد انتقادی هیچ‌گونه حقیقت یا فضیلتی را کشف نمی‌کند تا بر اساس این حقایق و فضایل به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد.

(۵۷) ۱ ۲ ۳ ۴ جامعه‌شناسی تفسیری: سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند و

نمی‌تواند برای مقایسه آنها با یکدیگر و تشخیص درست از غلط یا خوب از بد، ملاک و معیاری به دست آورد.

جامعه‌شناسی تبیینی: با منحصر کردن علم به علوم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را که تماماً مادی و

محسوس نیستند، قابل مطالعه علمی نمی‌داند و ناگزیر با معناردایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فروگاستن آنها به پدیده‌های مادی و فاقد معنا، از شناخت واقعی آنها باز می‌ماند.

جامعه‌شناسی انتقادی: جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه سیاست و قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

(۵۸) ۱ ۲ ۳ ۴ – در جامعه‌شناسی تبیینی بسیاری از کنش‌های عاطفی، قابل توضیح نیستند.

– اینکه رکود اقتصادی باعث افزایش بیکاری در جامعه می‌شود مربوط به رویکرد تبیینی است.

– اینکه هرچه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد هم مربوط به رویکرد تبیینی است.

– در رویکرد انتقادی نباید فرهنگی از گستره جغرافیایی و محدوده تاریخی خود فراتر رود و بر فرهنگ دیگری اعمال سلطه کند.

(۵۹) ۱ ۲ ۳ ۴ – غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی موجب می‌شد که کار داوری درباره ارزش‌ها خارج از قلمرو علوم اجتماعی قرار گیرد و غیرعلمی قلمداد شود.

– در رویکرد تبیینی جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی بر انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیش‌گیری و کنترل جامعه فراهم می‌شود.

– هدف جامعه‌شناسی انتقادی نقد وضعیت موجود جهان اجتماعی و تجویز راه‌حلهایی برای رسیدن به یک وضعیت بهتر است. بنابراین مطالعه نابرابری اجتماعی در جامعه‌شناسی انتقادی بررسی می‌شود.

(۶۰) ۱ ۲ ۳ ۴ – بسیاری از کنش‌های هنری قابل توضیح نیستند ← دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی

– صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جوامع نمی‌پردازد بلکه آن را تقیح می‌کند ← دیدگاه جامعه‌شناسی انتقادی

– هرچه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد ← دیدگاه جامعه‌شناسی تبیینی

– جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه عقاید و ارزش‌های آنها را بفهمد و توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند ← دیدگاه جامعه‌شناسی تفسیری

(۶۱) ۱ ۲ ۳ ۴ جامعه‌شناسی با رویکرد تبیینی با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیش‌گیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

منظور از تبیین، بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است.

جامعه‌شناسی انتقادی، به توصیف و تبیین پدیده‌های اجتماعی بسنده نمی‌کند بلکه به داوری ارزشی پدیده‌های مورد مطالعه می‌پردازد و آن را با ملاک‌های ارزشی (خوب و بد) و هنجاری (باید و نباید) ارزیابی می‌کند.

(۶۲) ۱ ۲ ۳ ۴ (۱) انتقادی – تبیینی – تبیینی

(۲) انتقادی – تفسیری – انتقادی

(۳) تفسیری – انتقادی – تفسیری

(۴) تفسیری – انتقادی – تبیینی

(۶۳) ۱ ۲ ۳ ۴ فهم معنای زندگی: نقطه قوت جامعه‌شناسی تفسیری

تاکید در ساختن جهان اجتماعی بر توانایی و خلاقیت افراد: دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی و تفسیری

محدود شدن مطالعات به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده: نگرش جامعه‌شناسی تبیینی

دست به عمل زدن کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند: باور رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی

(۶۴) ۱ ۲ ۳ ۴

(۶۵) ۱ ۲ ۳ ۴ – همانندسازی (مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی در دوره مدرن) به‌معنای پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه بود، به‌گونه‌ای که همه گروه‌ها همسان شوند. به عبارت دیگر، همانندسازی سیاستی بود که دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آنها در پیش گرفتند.

– در مدل تکثرگرا تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد. البته در این الگو همچنان وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی ضروری

دانسته می‌شود که گروه‌های مختلف را به یکدیگر پیوند دهد.

۶۶ ۱ ۲ ۳ ۴ در دوره پسامدرن همه آنچه در دوره مدرن پدید آمده بود از جمله سیاست همانندسازی هویت مورد نقد قرار گرفت و به جای آن، هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت. در این دوره، تکثر، تنوع و حتی بی‌ثباتی و تغییرات مداوم هویت‌ها، مطلوب دانسته و هویت ملی و وحدت و ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد. اندیشمندان اجتماعی معتقدند که «سیاست هویت» متعلق به این دوره است که هویت‌ها موضوعی برای نزاع و درگیری می‌شوند. سیاست هویت، محصول دوران پسامدرن است و بر تفاوت‌ها و هویت‌های خاص و محلی تأکید می‌کند.

در دوره پسامدرن، هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آنها تعریف می‌شود. در این دوره، افراد مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را بر اساس علاقه‌های فرهنگی و هویتی خود پی می‌گیرند.

در چنین شرایطی، مدل تکثرگرا به جای مدل همانندسازی مورد توجه و تأکید قرار گرفت. در مدل تکثرگرا تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد.

۶۷ ۱ ۲ ۳ ۴ - قواعد اجتماعی، ارتباط ما را با یکدیگر امکان‌پذیر می‌سازند و سامان می‌دهند.

- نظریه فوکویاما، نظام لیبرال دموکراسی غرب را پایان مبارزات عقیدتی سیاسی بشر می‌پندارد و نظام لیبرال دموکراسی را محصول نهایی تاریخ بشر می‌داند که برای آن جایگزین بهتر و مناسب‌تر قابل تصور نیست.

- نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند.

- سیاست هویت، محصول دوران پسامدرن است و بر تفاوت‌ها و هویت‌های خاص و محلی تأکید می‌کند.

۶۸ ۱ ۲ ۳ ۴

- قواعد اجتماعی، امکان مشارکت انسان در زندگی اجتماعی را فراهم می‌آورند.

- جامعه‌شناسان انتقادی بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر تأکید می‌کنند.

- چنین ساختارهایی بر انسان‌ها پیشگیری کنند و زمینه شکل‌گیری ساختارهای اجتماعی انسانی‌تر را فراهم آورند.

- نظام سیاسی لیبرال دموکراسی، آزادی را مهم‌ترین ارزش اجتماعی می‌داند.

- در مدل تکثرگرا، تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد. البته در این الگو، همچنان وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی ضروری دانسته می‌شود؛ که گروه‌های مختلف را به یکدیگر پیوند دهد.

۶۹ ۱ ۲ ۳ ۴

- اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع است.

- اروپائیان در هجوم به قاره آمریکا، برای تأمین سلطه خود به نسل‌کشی دست زدند.

- در اواخر قرن بیستم، هویت به جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.

- سلطه هژمونیک که از شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی مانند هنر و رسانه برای مهندس رضایت عمومی و توجیه برتری‌جویی خود استفاده می‌کند.

۷۰ ۱ ۲ ۳ ۴ - برخی از متفکران، بحران‌های زیست‌محیطی را مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم دانسته‌اند.

- با ظهور جهان متجدد، دولت‌هایی شکل گرفتند که دیگر خود را با هویت دینی مسیحی نمی‌شناختند بلکه هویت خود را با توجه به تاریخ، جغرافیا، قومیت یا نژادشان تعریف می‌کردند. تأکید بر این عوامل، به پیدایش نوع جدید از هویت منجر شد که ملی‌گرایی و وطن‌دوستی مشخصه اصلی آن بود.

- با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها، ناسیونالیسم پیدا شد و هویت از منظر دولت - ملت‌ها و توسط آنها تعریف شد.

- وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد، از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

- به اعتقاد ماکس وبر جهان متجدد در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی‌دارد.

۷۱ ۱ ۲ ۳ ۴

عبارت اول: انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.

عبارت دوم: جبرگرا

عبارت سوم: سیاست‌گذاری هویتی

عبارت چهارم: ژان گالون و مارتین لوتر

۷۲ ۱ ۲ ۳ ۴ منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

- جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

- اخراج و کشتار مسلمانان میانمار نتیجه سیاست همانندسازی بود.

- دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزه دینی نداشتند. آنها همان‌گونه که در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند، در این مرحله از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت خود استفاده کردند.

۷۳ ۱ ۲ ۳ ۴ - در نظام لیبرال دموکراسی سلطه بر طبیعت ثبات و رفاه از ارزش‌های مهم آن به شمار می‌رود.

- در جامعه تغلب مردم گمان می‌کنند فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران هستند.

- در دوره پسامدرن افراد مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را بر اساس علاقه‌های فرهنگی و هویتی خود پی می‌گیرند.

- در جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید، روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های مختلف برقرار بود.

۷۴ ۱ ۲ ۳ ۴ - در دوره پسامدرن، همه آنچه در دوره مدرن پدید آمده بود - از جمله سیاست همانندسازی هویت - مورد نقد قرار گرفت و به جای آن هویت‌های خرد محلی و فردی مورد تأکید و توجه قرار گرفت. در این دوره تکثر، تنوع و حتی بی‌ثباتی و تغییرات مداوم هویت‌ها، مطلوب دانسته شد و هویت ملی و وحدت و ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد.

- ابونصر محمد فارابی در گونه‌شناسی جوامع یکی از انواع جوامع جاهلی را جامعه «تغلب» می‌نامد. او می‌گوید هدف مردم این جوامع خوار و مقهور کردن دیگران است، آنها نمی‌خواهند ملت مقهور، مالک جان و مال خود و ... باشد. چنین مردمی گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند و از همه جوامع دیگر برترند. آنها مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمرند.

- از جمله ویژگی‌های لیبرال دموکراسی این است که در این نظام آزادی مهم‌ترین ارزش اجتماعی است و ثبات، رفاه و سلطه بر طبیعت از دیگر ارزش‌های مهم آن به شمار می‌رود.

– جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید به صورت امروز نبوده است و فرهنگ و تمدن‌های مختلف، هریک در بخشی از جهان حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند.

۷۵) ۱ ۲ ۳ ۴ انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام سیاسی، هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این‌جهانی است.

سیاست هویت می‌تواند به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید کند و سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع شود.

۷۶) ۱ ۲ ۳ ۴ در جداسازی، گروه مسلط گروه‌های نژادی، قومی، مذهبی دیگر را به زیستن در مناطقی جدا از محل سکونت گروه مسلط، مجبور می‌کند. همچنین، آنها را از تسهیلات و خدماتی مانند آموزش، بهداشت و درمان محروم می‌سازد یا این خدمات را با کیفیت بسیار پایین‌تری در اختیار آنها می‌گذارد.

در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی واقعیت‌ها و آرمان‌های آن را فراموش نکنند و به آنها تعلق خاطر داشته باشند آن جهان اجتماعی دارای هویت تاریخی است.

توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامت بدن، مربوط به سکولاریسم پنهان است.

جنگ ویتنام جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم نام گرفت. این جنگ زمانی آغاز شد که آتش جنگ کره به تازگی خاموش شده بود.

۷۷) ۱ ۲ ۳ ۴

۷۸) ۱ ۲ ۳ ۴ – پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها ← تنوع و تکثر معانی

– خودباختگی فرهنگی ← فرهنگ‌هایی که مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شدند و حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی دیگر را از دست دادند.

– جهانی شدن و توسعه ارتباطات ← از میان رفتن ثبات و خلوص فرهنگ‌ها

– عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد ← مواجه شدن جهان اجتماعی با انواع مختلف آسیب‌ها، مانند ناامیدی

۷۹) ۱ ۲ ۳ ۴ – جامعه‌شناسان انتقادی، کم‌توجهی رویکرد تفسیری به ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها بر زندگی افراد را درست نمی‌دانند.

– در دوره پسامدرن، همه آنچه در دوره مدرن پدید آمده بود - از جمله سیاست همانندسازی هویت - مورد نقد قرار گرفت و به جای آن، هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد توجه قرار گرفت. در این دوره، تکثر، تنوع و حتی بی‌ثباتی و تغییرات مداوم هویت‌ها، مطلوب دانسته شده و هویت ملی و وحدت و ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد.

– هر کنش سیاسی یا به قصد تغییر وضع موجود و یا با هدف حفظ آن انجام می‌شود.

۸۰) ۱ ۲ ۳ ۴

– رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند.

– موضوع جامعه‌شناسی انتقادی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن است.

– رویکرد انتقادی انتظار دارد علوم اجتماعی با تشخیص و افشای سلطه در مناسبات انسانی به رهایی انسان کمک کند.

– در رویکرد تبیینی، برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند و در رفع نیازها تواناترند و به همین علت پیشرفته‌ترند.

۸۱) ۱ ۲ ۳ ۴ – تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.

– مطالعه موردی و قوم‌نگاری از روش کیفی محسوب می‌شوند.

– برای فهم و تفسیر پدیده‌های معنادار مانند کنش انسان‌ها، گفتار و متن از عقل تفسیری استفاده می‌شود.

– در اواخر قرن بیستم، هویت به جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.

۸۲) ۱ ۲ ۳ ۴ عبارت اول: جامعه‌شناسی انتقادی

عبارت دوم و سوم: جامعه‌شناسی تبیینی

عبارت چهارم: جامعه‌شناسی انتقادی

۸۳) ۱ ۲ ۳ ۴ – جامعه‌شناسان انتقادی برای اینکه از سلطه بر انسان پیشگیری کنند و زمینه شکل‌گیری ساختارهای اجتماعی انسانی‌تر را فراهم آورند، بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر تأکید می‌کنند.

– در سیاست هویت نگرش نسبت به تغییرات مداوم هویت‌ها: مطلوب

– در سیاست هویت نگرش نسبت به وحدت هویت‌ها: نامطلوب

– هر کنش سیاسی با هدف و مقصد تغییر وضع موجود و یا حفظ وضع موجود انجام می‌شود.

۸۴) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه «۱»: فارابی جوامعی را که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند، مدینه جاهله نامیده است. در جوامع جاهله علم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد، اما علمی که از ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد.

گزینه «۲»: مدینه فاسقه از نظر فارابی جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید. در مدینه فاسقه با آنکه مردم علوم عقلانی و وحیانی را می‌شناسند، اما از آنها بهره نمی‌گیرند. یعنی با آنکه مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، بر اساس آن عمل نمی‌کنند.

گزینه «۳»: مدینه ضاله در دیدگاه فارابی جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. در مدینه ضاله نظرات علمی پذیرفته‌شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌شوند و آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

۸۵) ۱ ۲ ۳ ۴ ابن‌خلدون یکی دیگر از اندیشمندان مسلمان است که با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود. او در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد. ابن‌خلدون با استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود، از «عصبیت» به عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند و این دریافت خود را به همه جوامع تعمیم می‌دهد. رویکرد ابن‌خلدون انتقادی نیست و جامعه‌شناسی او در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی محافظه‌کارانه است. ابن‌خلدون علم اجتماعی خود را علم عمران می‌نامد.

۸۶) ۱ ۲ ۳ ۴

الف) ابوریحان بیرونی با استفاده از روش عقلی به ارزیابی انتقادی فرهنگ و هنر پرداخت.

ب) فارابی به تبیین یعنی علت‌یابی واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آنها پرداخت.
(پ) ابن‌خلدون با تأثیرپذیری از قرآن به دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود و روش او در علوم اجتماعی مشابه روشی بود که کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به‌کار گرفت.

۸۷) ۱ ۲ ۳ ۴

بررسی عبارات نادرست:

الف) با تغییرات و تفاوت‌هایی که در جهان اجتماعی به‌وجود می‌آید مانند افول یا رشد اقتصاد و هویت جهان اجتماعی تغییر نمی‌کند.

(پ) بیداری اسلامی در جهان امروز از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام منتقل شده است.

(ت) مدینه ضاله، جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل گرفت.

۸۸) ۱ ۲ ۳ ۴ - فارابی جوامع مختلف را بر اساس نوع علم، اندیشه، فرهنگ و رفتاری که دارند، به انواعی تقسیم کرده است.

- او با توجه به جوامع زمان خود و جوامع گذشته و همچنین با استدلال عقلی این تقسیم‌بندی را انجام داد.

۸۹) ۱ ۲ ۳ ۴ الف) به اعتقاد ماکس وبر جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به‌دست می‌آیند، علم می‌داند.

(ب) به گفته پاول کله، در ورای ابهام، رمز و رازی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت.

(پ) مارکس در نیمه سوم قرن نوزدهم، لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد. از نظر او، حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

(ت) ابن‌خلدون با استفاده از تجربه تاریخی جوامع و پیرامون خود از عصبيت به‌عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند.

۹۰) ۱ ۲ ۳ ۴ - هنجارها، نحوه رفتار و سبک زندگی کنشگران: تجویزی

- تغییرات و تحولات واقعیت‌های اجتماعی: تبیینی

- تقسیم جوامع براساس نوع علم و فرهنگ: عقلی

- ارزش‌ها و آرمان‌های جوامع مختلف: انتقادی

۹۱) ۱ ۲ ۳ ۴ - معین کردن توقعات و انتظارات ما از دیگران: فایده نظم اجتماعی

- در جامعه‌شناسی تبیینی، ارزش‌های انسانی قابلیت مطالعه علمی ندارند.

- دنیاکرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم می‌کند.

۹۲) ۱ ۲ ۳ ۴ - در سخن گفتن با دیگری، از عقل ابزاری بهره می‌بریم.

- اگر تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر رود، تحولات فرهنگی ایجاد می‌شود.

- لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی به‌ویژه آزادی اقتصادی راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد.

۹۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در رویکرد فارابی:

- تقسیم جوامع بر اساس نوع اندیشه و رفتار: استدلال‌های عقلی

- توصیف و فهم کنش‌ها و ساختارهای جوامع مختلف: رویکرد تفسیری

- تغییرات و تحولات واقعیت‌های اجتماعی: رویکرد تبیینی

- تقسیم‌بندی جوامع زمان خود به فاسقه یا ضاله: رویکرد انتقادی

۹۴) ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: درست - نادرست (مدینه فاسقه در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله شکل گرفته است.)

گزینه ۲: نادرست (مربوط به مدینه فاسقه است.) - درست

گزینه ۳: درست - درست

گزینه ۴: نادرست (در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد.) - نادرست (مربوط به مدینه ضاله است)

۹۵) ۱ ۲ ۳ ۴ - از نظر ارسطو، حکومت دموکراسی با جمهوری از نظر روش تصمیم‌گیری تفاوت دارد.

- از نظر فارابی، حکومت ضروری به حکومت اقلیت براساس فضیلت انسانی گفته می‌شود.

- ابوریحان بیرونی با استفاده از روش تجربی و تفهیمی فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد.

- از نظر ماکس وبر رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند. این وضعیت به‌تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین همه ابعاد وجود آنها را احاطه می‌کند.

۹۶) ۱ ۲ ۳ ۴ - ابوریحان بیرونی در پژوهش‌های علمی به اعتبار منابع اهمیت می‌داد.

- فوکویاما برای نظام لیبرال دموکراسی جایگزین بهتر و مناسب‌تری را قابل تصور نمی‌داند.

- از نظر ماکس وبر جامعه‌شناس نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند داوری علمی کند.

- از دیدگاه آگوست کنت جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غرب امری ذاتی نیست.

۹۷) ۱ ۲ ۳ ۴ - ماکس وبر از سلطه نظم موردنظر جامعه‌شناسی تبیینی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آنها دارد، به «قفس آهنین» تعبیر می‌کند.

- در دسته‌بندی فارابی از انواع حکومت‌ها کرامیه (جامعه سرفرازی) به حکومت فرد بر اساس فضیلت انسانی گفته می‌شود.

- گافمن از روش مشاهده مشارکتی استفاده کرد.

- رویکرد ابن‌خلدون، انتقادی نیست و جامعه‌شناسی او در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی محافظه‌کارانه است.

۹۸) ۱ ۲ ۳ ۴ - لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان «تفاوت‌های فردی - اجتماعی» و وجوه مشترک انسان‌هاست.

- نسل‌کشی، جابه‌جایی اجباری، کنترل جمعیت، جداسازی و فشارهای سخت اجتماعی از جمله روش‌های خشونت‌آمیز همانندسازی هستند.

- عقل انتقادی، عقلی است که برای ارزیابی و داوری درباره مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود، مثلاً وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی در روابط انسانی را ارزیابی می‌کند.

- آنان با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند.

۹۹ ۱ ۲ ۳ ۴ - مطابق نظریه میرزای نائینی، مشروطه که مجلس را برقرار می‌سازد، گرچه نظام مطلوب در زمان غیبت امام معصوم نیست، ولی بهترین نظام ممکن در شرایط موجود آن روزگار (آغاز قرن بیستم) بود.

- در نظریه میرزای نائینی امکان تحقق ویژگی اول جامعه شیعه (عادلانه بودن روابط و ساختارها با مشارکت و همراهی مردم) وجود دارد. ۱۰۰ ۱ ۲ ۳ ۴ - میرزای نائینی بر حمایت مردم از تشکیل مجلس در نظام مشروطه تأکید می‌کرد.

- در قوم‌نگاری جامعه‌شناسی محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش‌ها نهفته است. - ساختار اجتماعی، قواعد اقتصادی را با قواعد سیاسی هماهنگ می‌کند. ۱۰۱ ۱ ۲ ۳ ۴ عبارت اول: میرزای نائینی

عبارت دوم: ابوریحان بیرونی

عبارت سوم: ابوعلی مسکویه

۱۰۲ ۱ ۲ ۳ ۴ الف: وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی این است که در هر دو، پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد. ب: سازمان مهم‌ترین منبع قدرت در جوامع امروزی است که در درجه نخست با قدرت اقتناعی خویشاوند است.

ج: در شرکت‌های بزرگ از سهم مالکیت و نقش سهامداران کاسته شده و بر نقش مدیران و مشاوران افزوده شده است. د: سازمان بر اساس «دانش» اعمال قدرت می‌کند.

۱۰۳ ۱ ۲ ۳ ۴ از پیوند میان نقش‌ها، واحدها و ساختارهای اجتماعی مثل رابطه اقتصاد و سیاست یا علم و سیاست را شامل می‌شود که از آن به «یکپارچگی نظام» تعبیر می‌شود.

در هم ریختن نظم پیشین به بهانه رسیدن به جایگاه کشورهای غربی انجام شد؛ اما در عمل، این کشورها همچنان در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند. اگر نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، می‌تواند به بسط و توسعه فرهنگ کمک کند.

۱۰۴ ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی موارد نادرست:

الف) انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت، نژاد و ... تعیین می‌شود.

ج) فرهنگ‌ها متنوع‌اند و این تنوع به عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آنها برمی‌گردد. یعنی روح و شالوده فرهنگ‌ها متنوع است.

ه) وقتی ارزش غایی انکار می‌شود ارزش‌های واسطه‌ای نیز فاقد معنا و ارزش می‌شوند.

۱۰۵ ۱ ۲ ۳ ۴

منابع یا عوامل قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی
شخصیت	تنبیهی	ج) قدرت
مالکیت	الف) تشویقی	ثروت
سازمان	اقتناعی	ب) دانش

۱۰۶ ۱ ۲ ۳ ۴

۱۰۷ ۱ ۲ ۳ ۴ الف) نادرست (تعریف سیاست است.)

ب) نادرست (آشناندن ابی از امر مانوس)

ج) نادرست (ویژگی انقلاب اجتماعی)

د) درست

۱۰۸ ۱ ۲ ۳ ۴

هیچ‌کدام از رویکردهای تبیینی و تفسیری نمی‌توانند ملاک و معیاری برای ارزیابی و داوری علمی درباره قدرت و سیاست و ارزش‌های سیاسی پشت سر آنها به دست آورند. به همین دلیل جامعه‌شناسان انتقادی معتقدند که این دو رویکرد محافظه‌کارند و نه تنها هیچ راهکاری برای بهتر ساختن وضعیت موجود ندارند، بلکه انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل و مجبور می‌سازند. جامعه‌شناسان انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه سیاست و قدرت را ضروری می‌دانند و دست شستن از این آرمان بزرگ را مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی موجب می‌شود که کار داوری درباره ارزش‌ها خارج از قلمرو علوم اجتماعی قرار گیرد و غیرعلمی قلمداد شود. در این نگاه انتقاد از وضعیت موجود و تجویز راه‌حل برای بهتر شدن آن کار علم نبود. این اعتقاد به‌عنوان «جدایی دانش از ارزش» بیان می‌شد، یعنی دانش و ارزش دو قلمرو متمایز و متقابل دارند، «دانش» قلمرو «تبیین» (کشف و بازخوانی واقعیت) در مقابل «ارزش» قلمرو «تفسیر» (خلق و بازسازی ارزش‌ها) معرفی می‌شد.

۱۱۰ ۱ ۲ ۳ ۴ قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آنها بر اساس عمل مردم تغییر می‌کند.

حقایق هر چند خود ثابت‌اند ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند.

۱۱۱ ۱ ۲ ۳ ۴

۱۱۲ ۱ ۲ ۳ ۴ در گذشته: قدرت، مسئله اول و اصلی سیاست نبوده است. بلکه قدرت، وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت‌های اخلاقی قلمداد می‌شده است.

در قرون اخیر: خود قدرت صرف‌نظر از اینکه وسیله تحقق اهداف و غایات اخلاقی باشد مستقلاً دارای اهمیت شده است. سیاست با غایت و هدف سعادت و فضیلت، داوری نمی‌شود، بلکه بیشتر با آرمان پیروزی، موفقیت و تسلط ارزیابی می‌گردد.

۱۱۳ ۱ ۲ ۳ ۴ در رویکرد اول (نسل اول روشنفکران)، مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود. امروزه سیاست با هیچ مقوله عینی و محسوسی مترادف نیست بلکه در کل جامعه و همه اجزای آن جاری است.

از نظر رویکرد کمونیستی مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است، بنابراین برای ایجاد برابری، باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت، مخالفان قشربندی گمان می‌کنند، اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت و بدین ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت.

نظریه پردازان غربی، پس از فروپاشی بلوک شرق، طرف دیگری را برای جنگ جست‌وجو می‌کنند و جنگ را از کشورهای غربی (جنگ میان بلوک شرق و غرب) به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کرده‌اند که در دوران استعمار، تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند.

۱۱۴ ۱ ۲ ۳ ۴ سیاست دو وجه یا بعد اصلی دارد، ۱- تدبیر و تنظیم امور - که امروزه به قانون کاهش یافته ۲- ضمانت اجرای قانون که نیازمند قدرت می‌باشد.

هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود. با شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی، جریان اجتماعی دیگری به موازات نخستین بیدارگران اسلامی شکل گرفت. نسل اول این جریان به «منورالفکران» و نسل دوم آن به «روشنفکران» شهرت یافتند.

۱۱۵ ۱ ۲ ۳ ۴ الف) تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند.

ب) صنعت، عنصری بود که به انباشت ثروت سرمایه‌داران و موقعیت آنان سرعت بخشید.

پ) بعضی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل‌پیش‌بینی دربارهٔ چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی می‌کنند.

ت) بحران زیست‌محیطی به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون مهاجرت، حاشیه‌نشینی و بیکاری منجر شده است.

۱۱۶ ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: علم اجتماعی جهان اسلام، علاوه بر تبیین وضعیت موجود جهان اسلام، دربارهٔ وضعیت مطلوب و آرمانی جامعهٔ اسلامی و همچنین جامعهٔ جهانی نیز داوری خواهد کرد. و راه‌های بدون رفت از وضعیت موجود به‌سوی وضعیت مطلوب را شناسایی می‌کند.

گزینهٔ «۳»: عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام علاوه بر آنکه با داده‌های حسی و تجربی و همچنین با هنجارها و ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی و پیرامون خود رابطه فعال دارد؛ آنها را مورد ارزیابی انتقادی قرار می‌دهد.

گزینهٔ «۴»: عقلانیت در جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد.

۱۱۷ ۱ ۲ ۳ ۴ علم اجتماعی جهان اسلام:

- علم اجتماعی جهان اسلام علاوه بر تبیین وضعیت موجود جهان اسلام، دربارهٔ وضعیت مطلوب و آرمانی جامعهٔ اسلامی و همچنین جامعهٔ جهانی نیز داوری خواهد کرد و راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به‌سوی وضعیت مطلوب را شناسایی می‌کند.

- تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند.

- اندیشمندان مسلمان برای داوری دربارهٔ ارزش‌ها از ظرفیت عقل نظری، عقل عملی و وحی بهره می‌برند. از نظر آنان تبیین، تفسیر و تجویز، استدلال‌های ویژه خود را دارند و در هر سه سطح، پژوهشگر اجتماعی به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

۱۱۸ ۱ ۲ ۳ ۴ عقل در معنای خاص به دو دسته تقسیم می‌شود:

عقل نظری و عقل عملی

عقل نظری: واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و ارادهٔ انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند و علومی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعیات را پدید می‌آورد مانند قانون علیت و ...

عقل عملی: واقعیت‌هایی را که با آگاهی و ارادهٔ انسان به وجود می‌آیند مانند ارزش‌ها و آرمان‌ها را شناسایی می‌کند؛ مثلاً خوبی عدالت و بدی ظلم را می‌شناسد علوم انسانی و اجتماعی را پدید می‌آورد.

۱۱۹ ۱ ۲ ۳ ۴ در طبیعت و جامعه هیچ رخدادی خودبه‌خود و بدون علت رخ نمی‌دهد: عقل نظری

در عقل نظری قانون علیت در فلسفه و قانون جاذبه در فیزیک شناسایی می‌شود.

۱۲۰ ۱ ۲ ۳ ۴ متفکران جهان اسلام (سید جمال‌الدین اسدآبادی، امام موسی صدر، شیخ ابراهیم زاکزاک)، خطرات سلطهٔ فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

فارابی دربارهٔ هنجارها، نحوهٔ رفتار و سبک زندگی کنشگران سخن می‌گوید.

طه عبدالرحمن اندیشمندی است که می‌کوشد تا نگاهی منتقدانه به نوگرایی را برگزیند و از مشروعیت نوگرایی اسلامی سخن می‌گوید.

ماکس وبر معتقد است جهان متجدد، رویکرد دنیوی و این‌جهانی دارد و در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی‌دارد.

۱۲۱ ۱ ۲ ۳ ۴ از نظر وبر، جامعه‌شناس نمی‌تواند دربارهٔ درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آنها بپردازد؛ زیرا از نظر وبر با این کار جامعه‌شناس از دایرهٔ علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

در کنار پژوهش‌های زبان‌شناختی و نقد سکولاریسم، «نظریهٔ نوگرایی اسلامی»، «نظریهٔ کنش دینی» و «نظریهٔ مقاومت» از مهم‌ترین نوآوری‌های طه عبدالرحمن است.

فارابی جوامعی را که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند، «مدینه جاهله» نامیده است.

ریکاردو، اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد معتقد است: «اگر حکومت‌گران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت نیز مجازات طبیعی خود را ببیند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد.»

۱۲۲ ۱ ۲ ۳ ۴ ۱) نادرست (ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام) - نادرست (ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام)

۲) نادرست (ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام) - درست (کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام)

۳) درست (کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام) - نادرست (کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام)

۴) درست (کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام) - درست (کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام)

نکته: در قسمت اول سوال گزینه‌های ۱ و ۲ مربوط به ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام است اما در سوال عبارت ویژگی علوم اجتماعی جهان اسلام نیست آمده است.

۱۲۳ ۱ ۲ ۳ ۴ حکومت آریستوکراسی توسط ارسطو مطرح شد.

روشی که ابوریحان بیرونی هزار سال پیش در بررسی‌های علمی خود در پیش گرفته بود امروزه در تحقیقات مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی متداول شده است.

لمبروزو با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهدهٔ ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

«نظریهٔ نوگرایی اسلامی»، «نظریهٔ کنش دینی» و «نظریهٔ مقاومت» از مهم‌ترین نوآوری‌های این متفکر است. (طه عبدالرحمن)

۱۲۴ ۱ ۲ ۳ ۴ عقل در معنای خاص، قوه‌ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.

عقل انتقادی وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کند.

عقل در معنای عام هر گونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می‌شود که هم عالمان در دانش علمی از آن استفاده می‌کنند و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند.

۱	۲	۳	۴	۱۲۵
۱	۲	۳	۴	۱۲۶

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴

۳۳	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴
۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴
۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴
۶۲	۱	۲	۳	۴
۶۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۱	۲	۳	۴

۶۵	۱	۲	۳	۴
۶۶	۱	۲	۳	۴
۶۷	۱	۲	۳	۴
۶۸	۱	۲	۳	۴
۶۹	۱	۲	۳	۴
۷۰	۱	۲	۳	۴
۷۱	۱	۲	۳	۴
۷۲	۱	۲	۳	۴
۷۳	۱	۲	۳	۴
۷۴	۱	۲	۳	۴
۷۵	۱	۲	۳	۴
۷۶	۱	۲	۳	۴
۷۷	۱	۲	۳	۴
۷۸	۱	۲	۳	۴
۷۹	۱	۲	۳	۴
۸۰	۱	۲	۳	۴
۸۱	۱	۲	۳	۴
۸۲	۱	۲	۳	۴
۸۳	۱	۲	۳	۴
۸۴	۱	۲	۳	۴
۸۵	۱	۲	۳	۴
۸۶	۱	۲	۳	۴
۸۷	۱	۲	۳	۴
۸۸	۱	۲	۳	۴
۸۹	۱	۲	۳	۴
۹۰	۱	۲	۳	۴
۹۱	۱	۲	۳	۴
۹۲	۱	۲	۳	۴
۹۳	۱	۲	۳	۴
۹۴	۱	۲	۳	۴
۹۵	۱	۲	۳	۴
۹۶	۱	۲	۳	۴

۹۷	۱	۲	۳	۴
۹۸	۱	۲	۳	۴
۹۹	۱	۲	۳	۴
۱۰۰	۱	۲	۳	۴
۱۰۱	۱	۲	۳	۴
۱۰۲	۱	۲	۳	۴
۱۰۳	۱	۲	۳	۴
۱۰۴	۱	۲	۳	۴
۱۰۵	۱	۲	۳	۴
۱۰۶	۱	۲	۳	۴
۱۰۷	۱	۲	۳	۴
۱۰۸	۱	۲	۳	۴
۱۰۹	۱	۲	۳	۴
۱۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۱۹	۱	۲	۳	۴
۱۲۰	۱	۲	۳	۴
۱۲۱	۱	۲	۳	۴
۱۲۲	۱	۲	۳	۴
۱۲۳	۱	۲	۳	۴
۱۲۴	۱	۲	۳	۴
۱۲۵	۱	۲	۳	۴
۱۲۶	۱	۲	۳	۴